PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 40 lir

Leto XXI. Št. 73 (6051)

TRST, sobota 27. marca 1965

Fanfani odgovoril na številna vprašanja senatorjev glede Vietnama

Italija si bo nenehno prizadevala za miroljubno poravnavo konflikta

Vlada odobrila ukrep o starostnem zavarovanju trgovcev in ukrep o zaščiti mladoletnih delavcev - Moro in Fanfani obiščeta Washington 20. in 21. aprila - Danes razgovor Fanfani - Couve de Murville

RIM, 26. — Zunanji minister Fanfani je odgovoril v senatu na vprašanja senatorjev glede Vietnama, državni podtajnik za zunanje zadeve Lupis pa je z enako argumentacijo odgovoril na vprašanja poslancev na isto temo.

Fanfani je najprej omenil stališče italijanske vlade glede Vietnama, ki ga je predsednik vlade Moro pojasnil pred parlamentom 12. in 18. februarja in 18. t.m. in na podlagi katerega Italijanska vlada sledi s pozornostjo dogodkom v tej daljni deželi, kjer ni neposredno zainteresirana, v težnji, da bi s primernimi koraki prispevali k prenehanju sovražnosti in k ponovni vzpostavitvi miru. Fanfani je nato pripomnil, da je italijanska vlada napravila ustrezne korake tako pri vladi ZDA, kot pri vladi Vel. Britanije in ZSSR, ki sopredsedujeta ženevski konferenci iz leta 1954, pa tudi pri vladah Kanade, Indije in Poljske, ki so članice mednarodne nadzorstvene komisije v južnovzhodni Aziji. Vse te korake je italijanska vlada storila v okviru solidarnosti z akcijo OZN. Ko je govoril z veleposlanikom ZDA, mu je Fanfani obrazložil zaskrbljenost italijanskega naroda in namene italijanske vlade, hkrati z željami parlamenta, da bi rešili to vprašanje z miroljubnimi pogajanji.

Vsa ta akcija italijanske vlade je bila v teku, ko je tisk objavil vesti o uporabi kemičnih sredstev. Italijanska vlada je takoj sporočila po svojem veleposlaniku v ZDA zaskrbljenost italijanskega naroda, od svojega veleposlanika v Sajgonu pa je zahtevala poročilo o verodostojnosti teh vesti. Izvedelo se je, da plinov niso uporabili na ukaz Johnsona, da plini niso smrtnonevarni in da so jih uporabile vietnamske čete, da bi se ognili večjim žrtvam med civilnim prebivalstvom, če bi uporabili običajno orožje.

Na koncu je Fanfani ponovil, da si bo italijanska vlada še nadalje prizadevala za dosego miroljubne rešitve tega vprašanja, kot odgovorna članica OZN in kot prijateljica in zaveznica ZDA, in zaključil s citiranjem besed, ki jih je ameriški zunanji minister Rusk izrekel na nedavni tiskovni konferenci, ko je dejal med drugim, da «ni nič bolj nujnega s stališča ZDA, kot to, da se čimprej ponovno vzpostavi mir v Vietnamu». Italijanska vlada soglaša s to nujnostjo in zagotavlja parlamentu, da bo razvila vso svojo možno dejavnost, da bi zainteresirane države sodelovale za dosego tega smotra.

V odgovoru na pojasnilo Fanfanija je Tomassini (PSIUP) dejal med drugim, da je Fanfanijev odgovor «absolutno splošen in zato nezadovoljiv», to pa tem bolj, ker se položaj slabša. Valenzi (KPI) je zatrjeval med drugim, da italijanska vlada «namerno ignorira, kdo je napadalec v Vietnamu» in je zaključil, da bo KPI nadaljevala svojo akcijo, da bi «protest in zaskrbljenost ljudskih množic prisilila vlado, da bo spremenila svoje zadržanje». Vittorelli (PSI) je dejal med drugim, da članstvo Italije v NATO «ne pomeni, da ne more zavzeti samostojnega stališča in ne more zanikati njene pravice in dolžnosti, da izrazi svoj protest nasproti zavezniškim silam, kadar njihovo zadržanje žali zavest svobodne in demokratične dežele». Kar zadeva uporabo plinov, tudi če ti niso smrtnonevarni, z namenom, da bi prisilili severni Vietnam k pogajanjem z ZDA, je pripomnil, da to nikakor ne more voditi k dosegi tega smotra. Pojasnila zunanjega ministra je označil za zanimiva, ker dokazujejo, da je Italija podvzela učinkovite pobude, med temi tudi pobudo za sklicanje ženevske konference, ki je po njegovem mnenju edini ustrezni forum za premostitev konflikta. Zanimiva je tudi njegova ocena o nestabilnosti južnovietnamskih vlad, ki potrjuje tezo socialistov, da je vietnamski konflikt narodnoosvobodilna vojna, ki je ni moč rešiti na vojaški ravni.

Zadovoljen z odgovorom Fanfanija je bil D'Andrea (PLI); prav tako je izrazil zadovoljstvo nad odgovorom zunanjega ministra Nonni (KD) in pripomnil, da ga veseli, da italijanska vlada skuša ugotoviti globlje vzroke konflikta in da namerava napraviti vse, kar je mogoče, da bi ponovno vzpostavili mir v tej deželi.

Nato je senat nadaljeval razpravo o zakonskem osnutku, ki vsebuje določila o financiranju ustanov za razvoj kmetijstva.

Na današnji seji ministrskega sveta so odobrili poročilo o gospodarskem stanju v lanskem letu, ki ga mora vlada predložiti parlamentu najkasneje do 31. t.m. Takoj po odobritvi je minister Pieraccini zapustil sejo in odšel v poslansko zbornico, kjer je izročil poročilo predsedstvu, da ga dostavi poslancem.

Ministrski svet je, med številnimi ukrepi iz rednega poslovanja, odobril zakonski osnutek o obveznem starostnem in invalidninskem zavarovanju trgovcev, trgovskih zastopnikov, posredovalcev, komisionarjev in drugih samostojnih delavcev na tem sektorju. Tudi za to kategorijo je določena minimalna pokojnina v višini 12.000 lir na mesec in trinajsta pokojnina. Pravico do pokojnine imajo osebe moškega spola, ko dopolnijo 65. leto starosti, osebe ženskega spola pa s 60. letom starosti. Vlada bo izdala določila za dopolnilno pokojninsko zavarovanje, ki bo v izključno breme zavarovancev.

Vlada je hkrati odobrila zakonski osnutek o zaščiti dela mladoletnikov, v skladu z določili 37. člena ustave; osnutek vsebuje med drugim tudi prepoved nočnega dela za mladoletnike do 18. leta starosti.

Na predlog prosvetnega ministra Guia pa je odobrila zakonski osnutek, s katerim se prosvetni minister pooblašča, da prizna, na podlagi reciprocitete, enakovrednost usposobljenostnih diplom za predavanje na univerzah, ki so jo italijanski in tuji državljani dosegli v tujini.

Tiskovni urad predsedstva vlade javlja, da sta predsednik vlade Moro in zunanji minister Fanfani sprejela vabilo predsednika Johnsona in da bosta obiskala Washington 20. in 21. aprila.

Predsednik vlade Moro je predsedoval v palači Chigi sestanku, ki so se ga udeležili podpredsednik vlade Nenni, ministri Gui, Pieraccini in Scaglia ter poslanci Ermini, Orlandi in ing. Terrana, in na katerem so proučili vprašanje v zvezi z reformo italijanskega šolstva, skladno z vladnim programom. Takih sestankov bo še več, v zvezi z bližnjimi ukrepi vlade na tem področju.

Predsednik republike Saragat je sprejel ministra Pieraccinija, ki mu je izročil poročilo o gospodarskem stanju deželе.

Posebna komisija strokovnjakov in predstavnikov gospodarskih kategorij je pripravila organski osnutek reforme sedanje zelo zastarele zakonodaje o trgovini, ki ga sedaj proučuje minister za industrijo in trgovino Lami Starnuti. Po njegovem mnenju mora biti ta osnutek v skladu z načeli petletnega gospodarskega načrta.

Danes je dopotoval v Rim francoski zunanji minister Couve de Murville, ki bo imel jutri razgovor z zunanjim ministrom Fanfanijem.

Zaključeno zasedanje plenuma KP SZ

MOSKVA, 26. — Plenum CK KP SZ je nocoj zaključil svoje delo. Agencija Tass je javila, da je plenum odobril poročili o kmetijstvu in o mednarodnem komunističnem gibanju. Odobril je tudi sporočilo in izjavo o Vietnamu, ki so ju sprejeli predstavniki devetnajstih komunističnih strank. Odobril je tudi delo sovjetske delegacije na tem sestanku. Zadevna resolucija pravi, da pomeni moskovsko posvetovanje važen korak na poti enotnosti mednarodnega komunističnega gibanja in da rezultati sestanka kažejo, da so komunistične stranke, ki so se ga udeležile, pokazale odločno voljo boriti se za nadaljnjo okrepitev enotnosti tega gibanja na liniji, ki jo določa v moskovski izjavi iz leta 1957 in 1960.

Plenum tudi odobrava ukrepe prezidija CK za nadaljnjo podporo borbi vietnamskega ljudstva, za okrepitev obrambne sposnobsti Severnega Vietnama.

Na plenumu je bil Kiril Mazurov izvoljen za člana - kandidata prezidija CK KP SZ, prvi podpredsednik vlade Dimitri Ustinov je bil izvoljen za člana-kandidata prezidija in tajnika CK KP. Iličev je bil razrešen funkcij tajnika, ker je bil imenovan za pomočnika zunanjega ministra.

Sihanukov opomin ameriški vladi

PNOM PENH, 26. — Norodon Sihanuk je poslal «zadnji slovesen opomin» ZDA in opozoril, da bo Kambodža prekinila diplomatske odnose z ZDA, če bodo te povzročile smrt samo še enega Kambodžana.

Sihanuk se sklicuje na ameriški letalski napad na neko kamboško vas, pri čemer sta bili ubiti dve osebi, tri pa ranjene.

SEDMI KONGRES ANPPIA

Potrebno je nadaljevanje borbe za demokratizacijo v državi

Odstraniti je treba vse sile, ki ovirajo potrebne reforme

RIM, 26. — Ob zaključni fazi vsedržavnih proslav ob dvajseti obletnici osvoboditve se je davi začel sedmi kongres ANPPIA (vsedržavno združenje italijanskih antifašističnih preganjancev). Kongres so pozdravili v imenu svojih organizacij predsednik mednarodne zveze odpora senator Tibaldi, podpredsednik izraelske skupnosti dr. Di Segni, predstavnik ANPI dr. Lordi. Rimski podžupan Grisolia pa je navzoče pozdravil v imenu rimske občinske uprave.

Predsednik ANPPIA senator Terracini je v svojem poročilu «Seči do korenin: fašizem in neofašizem» poudaril, da je levi center v neki meri pripomogel k uničenju upanja MSI, da se vključi v vlado. Obžaloval je, da vlade levega centra niso storile dolžnega dejanja, da italijansko politično pozornico osvobodijo političnega formacije, ki jo ustava označuje za nezakonito in ki jo demokratična zavest prezira in mrzi, s čimer se omogoča, da v evropski parlamentarni skupščini še vedno sedijo med italijanskim predstavništvom fašisti, ki so jih svoj čas določile vlade sredine.

«Naša glavna naloga je, je dejal Terracini, borba proti političnim in socialnim silam, ki nasprotujejo integraciji in spopolnitvi naše republikanske demokracije, ovirajo reforme struktur, ki jih ustava določa in na katere čaka. Te sile imajo svoja oporišča tudi v vojski in v državni upravi. Delovati je treba, je zaključil Terracini, za demokratizacijo policijskih sil, vojske in demokratično usmeriti šolo.»

Popoldne se je delo kongresa nadaljevalo s poročili poslanca Nittija in glavnega tajnika združenja Zocchija. Kongres se bo zaključil v nedeljo zjutraj.

Podpredsednik ANPPIA poslanec Nitti je govoril o deležu te organizacije v mednarodni antifašistični dejavnosti. Poudaril je, da je ANPPIA ob strani vseh narodov, ki se še borijo za svojo svobodo. Organizacija je sodelovala pri vseh mednarodnih pobudah, ki so bile sporazumno organizirane. Zlasti je delovala proti ponovni oboroževanju Zahodne Nemčije in preporodu nemškega nacizma, revanšizma in militarizma. Pripomnil je, da mir ni v nevarnosti samo v Evropi. Na vseh delih sveta so še v teku borbe za neodvisnost, svobodo in človeško dostojanstvo. Rasizem razsaja na številnih delih sveta in prihaja danes do izraza tudi v Vietnamu. Pri tem je Nitti poudaril solidarnost z borbo vietnamskih partizanov. Tajnik mednarodne zveze odporništva Bolkowiak je pozdravil kongres v imenu poljskega združenja antifašističnih borcev, za njim pa je govoril glavni tajnik ANPPIA Lino Zocchi, ki je podal dolgo poročilo o dejavnosti združenja.

Pred zaključkom današnje seje so delegati poslali predsedniku republike pozdravno brzojavko. Kongres se bo nadaljeval jutri in se zaključil v nedeljo zjutraj.

Zagari v Pragi

PRAGA, 26. — Italijanski podtajnik v zunanjem ministrstvu Mario Zagari je zapustil danes Varšavo in prispel na uraden obisk v Prago. Jutri se bo sestal z zunanjim ministrom Davidom, nato pa bo podpisal sporazum o tehnično-znanstvenem sodelovanju med Italijo in ČSSR.

Dolg razgovor Rusk - Dobrinin

WASHINGTON, 26. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk in sovjetski poslanik Dobrinin sta imela danes enourni razgovor.

Po razgovoru, ki ga je zahteval Dobrinin, je ta izjavil, da sta z Ruskom govorila o položaju v jugovzhodni Aziji in da je on obrazložil Rusku stališče svoje vlade glede dogodkov na tem področju, zlasti v Vietnamu in Laosu.

Na vprašanje časnikarjev je Dobrinin odgovoril, da ni izročil Rusku nobenega pisma svoje vlade in da ni šlo za sovjetski protest proti ameriški vojaški politiki v Vietnamu. Na vprašanje, kaj misli v zvezi z nedavno izjavo Brežnjeva glede prostovoljcev, je Dobrinin odgovoril, da je izjava Brežnjeva sama na sebi dovolj zgovorna.

Longo poziva vlado naj obsodi politiko ZDA

O Morovi vladi je izjavil, da je ovira za vsak napredek

RIM, 26. — Tajnik KPI Longo je govoril danes na zborovanju na Trgu Sv. Ivana v Rimu. Govoril je predvsem o položaju v Vietnamu. Obsodil je uporabo plina in je dejal: «Naši vladni predstavniki so po predsedniku Moru najprej izrekli «razumevanje» za ameriški napad. Sedaj pa izjavljajo po Fanfaniju, da so zaskrbljeni. Treba je opustiti to diplomatsko hinavščino. Naša vlada mora javno in odkrito izreči svojo obsodbo nad izzivanjem človeštva in nad kršitvijo listine OZN, ki so jo zakrivili ameriški voditelji. Naša vlada mora zahtevati takojšnje prenehanje napada in ameriških grozodejstev, sprejeti mora odločno pobudo, da se odstrani ogrožanje miru, ki prihaja iz Vietnama. Vse to ne bi smelo biti težko za vlado, ki se v celoti sklicuje na socialistična ali katoliška načela, ki so vsa naklonjena ohranitvi miru».

Zatem je Longo z zadovoljstvom pozdravil stališče, ki ga je zavzelo vodstvo PSI, in je pripomnil: «Ne moremo pa mimo dejstva, da je demokristjansko glasilo «Il Popolo» davi brutalno zavrilo zahteve PSI in branilo z govorico skrajnežev ameriško intervencijo. Toda demokristjanski dnevnik ne tolmači čustev vseh katoličanov, če je celo «L'Avvenire d'Italia» obsodil uporabo strupenega plina.

Zatem je Longo izjavil, da je «Italija odpora in antifašistična Italija s partizani Vietnama in s prebivalstvom tamkajšnjega področja, ki se tako pogumno in s tolikšnimi žrtvami bori za svobodo in neodvisnost. Prav tako je s Severnim Vietnamom, ki ga tako barbarsko napadajo ameriški bombniki.» Longo je pozval na številne manifestacije za Vietnam.

Poudaril je nato potrebo materialne in diplomatske solidarnosti socialističnih držav z Vietnamom in dodal: «Naj bo jasno, da če se do sedaj solidarnost socialističnih držav z mlado vietnamsko republiko ni mogla manifestirati v vsej svoji obsežnosti in s potrebno nujnostjo, ni to bilo odvisno in ni odvisno od sovjetske slabe volje. Nasprotno. Na, žalost prav v tem trenutku, ko Sovjetska zveza zastavlja vso svojo avtoriteto in svojo silo v obrambo Vietnama, kjer je bolj kot kdaj potrebna enotnost vseh socialističnih držav in vseh narodov v obrambo Vietnama in miru na svetu, voditelji KP Kitajske vodijo svoj najbolj obrekovalni, absurdni in sramotni napad proti sovjetskim tovarišem in komunističnim strankam.

Seveda je Sovjetska zveza za miroljubno sožitje med državami z različnim socialnim sistemom. Toda miroljubno sožitje nikakor ne pomeni, da se morajo narodi odpovedati svoji svobodi in svoji narodni neodvisnosti. Za nas, kakor za vsakega komunista, pomeni miroljubno sožitje, da mora vsak narod imeti možnost, da si vselej izbira režim, ki mu je najbolj po volji, da se bori za lastno svobodo, da gradi prihodnost, ki je najbolj v skladu z njegovimi interesi in stremljenji.»

Longo je zatem govoril o notranji politiki in je dejal, da so vlade levega centra pokazale nesposobnost voditi dejansko socialno politiko, ki bi upoštevala potrebe in stremljenja velikih ljudskih množic. Vedno so se uklonile zahtevam in pritisku gospodarske desnice, ki ima svojo moč z vodilni skupini krščanske demokracije. «Levi center je končan, je dodal Longo, in ostaja pri življenju bolj sam zase. Morova vlada je postala ovira za vsak napredek. Mora oditi, ker njegova politika je bila porazna, povzročila je težave, zakasnitve in krize. Italija potrebuje novo vlado, ker potrebuje novo gospodarsko, notranjo in mednarodno politiko.»

Zatem je Longo dejal, da v raznih strankah čutijo sile levice nezadovoljstvo in KPI se obrača na to laično in katoliško levico, naj koordinira svojo akcijo, da bo končno razumela, da je prispevek osem miljonov komunističnih volivcev nujno potreben v parlamentu in v deželi za uresničenje politike obnove in napredka. Pripomnil je, da je moč ustvariti veliko enotno gibanje, ki naj sloni na obrambi in razvoju sedanje ravni zaposlitev, izboljšanju življenjskih pogojev delavcev, demokratičnem programiranju, ki naj s temeljitimi reformami ustroja reši gospodarske težave, ki tarejo deželo. Na koncu je Longo omenil vedno večjo antikomunistično kampanjo Krščanske demokracije in poudaril, da se z antikomunizmom ne morejo rešiti vedno bolj pereča vprašanja. Po tej poti se lahko samo povečajo nasprotja in napetost, in problemi postajajo vedno težavnejši.

Zahodnonemški pravosodni minister Bucher v bonskem parlamentu, kjer je zagovarjal ukinitev pregona nacističnih zločincev in je nato odstopil, ker je bil rok zastaranja podaljšan

Tiskovna konferenca sovjetskih in ameriških kozmonavtov

Beljajev in Leonov zadovoljna ker ni deloval avtomatični sistem

Tako sta lahko preizkušala mehanični sistem - Ladja «Voshod - 2» bi se lahko uporabila za nov polet - Johnson sprejel Grissoma in Younga - Pri prihodnjem poskusu bo ameriški kozmonavt samo «pomolil glavo skozi okence»

MOSKVA, 26. — Sovjetska kozmonavta Beljajev in Leonov sta imela danes tiskovno konferenco na moskovski univerzi. Beljajev je izjavil, da bi morala vesoljska ladja «Voshod-2» pristati avtomatično med svojim 17. krogom okoli Zemlje. Ker pa sončni sistem za orientiranje ni dobro deloval, sta pilota morala odložiti pristanek in sta zahtevala od oporišča na Zemlji dovoljenje, da uporabita mehanične naprave. Ko sta dobila dovoljenje, sta med 18. krogom pristala. Beljajev je dodal, da spričo dejstva, da so se mehanične naprave prvikrat uporabile pri pristanku, se je ta zelo dobro posrečil, čeprav je bil nekoliko «dolg».

Še prej je govoril predsednik akademije znanosti Keldiš, ki je poudaril, da posrečeni poskus z ladjo «Voshod 2» omogoča trditev, da se je odprla nova faza v zgodovini vesoljskega raziskovanja. Sedaj bo mogoče postaviti na tir okoli Zemlje prave «raziskovalne zavode» s sodelovanjem specializiranega osebja. Pripomnil je, da ni daleč dan, ko se bo začelo potovanje na Luno ali na druge planete sončnega sistema. Nato je Keldiš izročil Beljajevu in Leonovu zlato kolajno Ciolkovskega, ki je oče sovjetske kozmonavtike.

Beljajev, ki je nato govoril, je tudi izjavil, da sta bila on in Leonov zelo zadovoljna zaradi nevšečnosti, ki je nastala s slabim delovanjem sončnega sistema za orientiranje, ker sta tako imela možnost prvikrat uporabiti za pristanek mehanični sistem.

Zatem je Beljajev izjavil, da se ladja «Voshod 2» razlikuje po ustroju od vseh prejšnjih vesoljskih ladij. Zaradi tega je bilo potrebno posebno vežbanje pilotov. Sodelovanje med njim in Leonovom so mnogokrat preizkušali na Zemlji med vežbanjem. Priprave obeh kozmonavtov za zapustitev vesoljske kabine so potekala v laboratoriju, kjer so ustvarili enake pogoje, kakršne sta kozmonavta našla med poletom.

Beljajev je dalje povedal, da je ves čas, ko je Leonov bil izven ladje, sledil njegovim gibom na majhnem televizijskem zaslonu, ki ga je imel pred seboj. Z Leonovom je bil povezan po telefonu. Prav tako je lahko nadzoroval fizične pogoje Leonova na tabli, na kateri so aparati registrirali vse fizične spremembe astronavta, ki je plaval v vesolju. Poseben sistem v kabini bi omogočil tudi Beljajevu, da gre na pomoč svojemu tovarišu, če bi to bilo potrebno. Zatem je Beljajev dejal, da sta se on in Leonov iznebila hermetičnih čelad, čevljev in rokavic, da sta mogla bolje izvesti nekatere poiskuse in nekatera opazovanja v kabini. Prav tako nista spala, kakor jima je bilo ukazano, ker sta imela preveč opravka in ju je poizkus zanimal; zato sta rajši žrtvovala nekoliko spanja.

Kar se tiče pristanka, je Beljajev izjavil, da so mu bile njegove izkušnje kot pilota lovskih letal v veliko pomoč. Najmanjša napaka pri usmerjanju ladje bi lahko imela nepreračunljive posledice. Povratek na Zemljo je potekel dobro s sistemom «rahlega pristanka», kakor se je zgodilo za vse prejšnje kozmične ladje.

Končno je Beljajev čestital ameriškima kozmonavtoma Grissomu in Youngu in je izrazil željo, naj bi mogli biti poleti sovjetskih in ameriških kozmonavtov posvečeni samo znanstvenemu raziskovanju v korist človeštva.

Leonov pa je govoril o splošnem in posebnem vežbanju pred poletom v vesolje. Omenil je, da se je več kakor 150-krat vežbal, da se privadi izhoda iz ladje v vesolje. Dejal je, da je osebno pripravil skafander. Ponovil je, da je videl sovjetsko ozemlje od Črnega morja do reke Jenisej. Ko se je vračal v kabino, je pazil, da ne udari ob njo in je v ta namen držal naprej stegnjene roke. Pripomnil je, da se je pokazalo, da je moč gibati se v vesolju s precejšnjo natančnostjo in koordinacijo. Kar se tiče psihološkega razpoloženja, preden se odloči, da zapusti kabine, je Leonov dejal: «Osebno nisem ničesar opazil. Ko sem se vrnil v kabino, mi je po čelu in po licih curljal pot.» Povedal je, da se je v trenutku, ko je zapuščal kabino, začela kabina vrteti za deset stopinj na sekundo. Tako se je znašel s hrbtom obrnjenim proti Zemlji in z očmi proti Soncu. Vendar pa ni zgubil orientacije in je ostal v stiku tako z Zemljo kakor z Beljajevom. Ko se je vrnil v kabino, je rekel svojemu tovarišu: «Sedaj je končano, bodi miren.» Kozmonavta sta zatem odgovarjala na številna vprašanja

Beljajev je v svojih odgovorih poudaril naslednje: Ladja «Voshod» ima vse pogoje za manevriranje v vesolju, toda tega poskusa niso napravili, ker ga program ni določal. Ni bilo določeno srečanje s kakim sputnikom v vesolju. Vendar pa je do srečanja prišlo ob 5.12 po moskovskem času. Nista pa mogla ugotoviti, za kateri sputnik gre. Beljajev ni bil nikoli namestnik kakega pilota za prejšnje vesoljske poskuse; Leonov pa je bil. Odločilni činitelj, da si je Beljajev izbral poklic kozmonavta, je bilo njegovo zanimanje za novosti. Glavni smoter zdravniško-biološkega programa je bilo proučevanje fiziološkega obnašanja človeka in biološko-mehanične plati njegovih gibov v vesoljski praznini. Sistem vežbanja kozmonavtov se stalno boljša. Leonov bi lahko zapustil kabino in se vrnil vanjo brez pomoči. Vendar pa je program določal sodelovanje obeh pilotov. «Voshod 2» bi lahko uporabili za nov vesoljski polet. Pristanek je bil «rahel» in ladja ni bila poškodovana.

Obstaja teoretična nevarnost trčenja v vesolju med kozmično ladjo in kakim drugim telesom v vesolju. Vendar pa je ta nevarnost zelo majhna. Kozmonavta nista ostala več kot pet minut v kabini po pristanku. Našel ju je helikopter po dveh urah in pol. Odpeljali so ju v Perm naslednji dan, ker je bilo potrebno pripravljalno delo za vkrcanje na helikopter. Sistem za mehanično nadzorstvo ladje «Voshod» ni primeren za pristanek na Luni.

Leonov pa je na razna vprašanja odgovoril. Bil je 10 minut v kozmičnem prostoru, deset minut pa «v prehodni kabini». Skupno torej 20 minut v pogojih prostega vesoljskega poleta. V kablu, s katerim je bil združen z ladjo, so bile telefonska žica in žice telemetričnega aparata. Vesoljski skafander je bil bel iz termičnih razlogov. Oba kozmonavta sta uporabljala isti skafander, ki sta ga oblekla pred odhodom. Pritisk v notranjosti skafandra je bil 0.4 atmosfere. Kisik, ki ga je vdihaval, ko je bil v vesolju, je prihajal iz jeklenk, ki jih je imel na hrbtu. Leonov je bil v stalnem telefonskem stiku z Beljajevom, ko je bil prost v vesolju. Prav tako je bil stalno v stiku z Zemljo po radiu.

Leonov je izjavil, da je njegova žena vedela za njegov poskus. Pripomnil je, da so mu všeč romani fantastične znanosti in da mu najbolj ugaja sovjetski avtor Benjajev. Dalje je dejal, da ni bil izpostavljen nevarnosti žarčenja v vesolju. Ko se je vrnil v kabino, si ni slekel skafandra, čeprav bi to lahko storil. Televizijski aparat za snemanje je bil pritrjen na zunanji strani kabine poleg izhoda.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dogovor mešanega odbora o knjigah, seminarjih in štipendijah

KOPER, 26. — V Kopru so se sestali nekateri izvedenci italijansko-jugoslovanskega mešanega odbora za manjšinska vprašanja in razpravljali o določbah kulturne izmenjave.

Konec junija bo ob obrežju Gardskega jezera desetdnevni seminar za učitelje italijanskih šol na Koprskem in iz Bujščine. Podoben seminar za slovenske učitelje v tržaški pokrajini bo septembra v Toplicah blizu Novega mesta.

Na sestanku so si izvedenci izmenjali učne programe in učne knjige o zgodovini, o katerih se bosta obe strani posvetovali, da dosežejo nekatere izboljšave. Sklenili so tudi, da si bodo izmenjali knjige za šolske knjižnice, filme in didaktična sredstva.

Končno so se sporazumeli, da bodo julija razpisali natečaje za štipendije za spopolnitvene tečaje v Ljubljani in Padovi za učitelje manjšin.

Johnson ostro obsodil Ku-Kluks-Klan

WASHINGTON, 26. — Predsednik Johnson je po televiziji sporočil, da so bili aretirani štirje člani Ku-Kluks-Klana v zvezi z včerajšnjim umorom neke ženske, ki se je udeležila pohoda iz Selme v Montgomery. Ženska, po imenu Gregg Liuzzo, bele polti, je bila članica organizacijskega odbora za ta pohod. Umorili so jo rasisti, ko se je vračala z avtomobilom iz Montgomeryja v Selmo. Štiri rasiste so aretirali agenti FBI v Birminghamu v Alabami.

Predsednik Johnson je sporočil tudi imena štirih aretiranih rasistov in je ostro obsodil Ku-Kluks-Klan. Izjavil je, da bo zahteval odobritev zakonov, ki naj postavijo dejavnost te organizacije pod dejansko nadzorstvo zakona. Sporočil je, da bodo štirje aretirani takoj postavljeni pred sodišče. Dejal je, da se je vedno bori «proti sovražnikom pravice» in da se bo še dalje boril proti njim, «ker niso lojalni do ZDA, temveč do družbe fanatikov».

Nato je predsednik pozval pristaše Ku-Kluks-Klana, naj opustijo svojo dejavnost in naj se povrnejo k družbi, ki je vredna tega imena, preden bo prepozno.

Obstrukcija v angleški zbornici

LONDON, 26. — Spodnja zbornica je prvikrat po dolgih letih podaljšala svojo sejo vso noč do jutra, da prepreči glasovanje, ki bi lahko pomenilo poraz vlade. Vso noč se je skupina 80 laburističnih poslancev vrstila z govori, in zaman so konservativci skušali doseči zaključek seje. Namen laburističnih poslancev je bil podaljšati sejo do 11. ure danes zjutraj, ko bi se morala začeti današnja seja. Danes bi morali poslanci razpravljati o načrtu zakona nekega konservativca, naj bi priznali pokojnine še drugim 250.000 osebam, ki so sedaj izključene. Laburisti so naklonjeni temu načrtu, toda za sedaj ne misli vlada sprejeti nobenega sklepa glede tega. Bali so se, da bi glasovanje spravilo vlado v manjšino. Tako je skupina 80 laburistov organizirala pravo obstrukcijo, ki se je nadaljevala preko enajste ure danes, ko bi se morala začeti nova seja, ki je bila nato odpovedana «iz tehničnih» razlogov.

RAVALPINDI, 26. — Pakistan in Kitajska sta danes podpisala sporazum o meji, ki se tiče 300 kilometrov meje med Pakistanom in Kašmirom, ki je sporno ozemlje med Pakistanom in Indijo. Podpisali so tudi kulturni sporazum.

ZDA NADALJUJEJO BOMBNE NAPADE NA SEVERNI VIETNAM

Sovjetski protest ameriški vladi zaradi uporabljanja plinov

Razgovor italijanskega predstavnika v OZN s tajnikom U Tantom o italijanski pobudi v zvezi z Vietnamom

SAJGON, 26. — Danes je 40 ameriških letal znova bombardiralo Severni Vietnam. Letala pripadajo ameriškemu sedmemu brodovju. V Hanoju so objavili sporočilo, ki pravi, da je bilo med današnjimi napadi sestreljenih 12 ameriških letal, mnogo drugih pa je bilo poškodovanih. Agencija Tass je javila, da je severnovietnamsko protiletalsko topništvo do sedaj sestrelilo 81 ameriških letal. Predstavnik severnovietnamskega poslaništva v Moskvi je izjavil, da so se cele enote sovjetske vojske prostovoljno ponudile za odhod v Severni Vietnam. Dodal pa je, da ni bil sprejet noben sklep, ker mora o tem odločati sovjetska vlada.

Severnokorejska vlada pa je objavila sporočilo, s katero poudarja vso podporo južnovietnamski osvobodilni fronti in sporoča, da je sklenila nuditi svojo materialno in moralno pomoč v vseh oblikah vietnamskemu ljudstvu, vštevši v orožju. Izjava dodaja, da je vlada pripravljena sprejeti ukrepe za pošiljatev prostovoljcev vsak trenutek, ki bi ga izbrala narodnoosvobodilna fronta.

Kakor je znano, je Južna Koreja nedavno poslala v Južni Vietnam svoje čete.

Vzhodnonemška vlada je določila za pomoč Severnemu Vietnamu 500.000 mark v obliki dobave raznega blaga.

Na raznih ameriških univerzah so profesorji in študenti organizirali proteste proti ameriški politiki v Vietnamu. V ta namen imajo po številnih univerzah vrsto predavanj in diskusij o položaju v Vietnamu.

V senatu je demokratični senator Ribicoff izjavil, da se uporaba plina v Vietnamu ne more niti moralno niti praktično opravičiti. Dodal je, da «uporaba plina ni samo slabo, temveč tudi popolnoma neumno dejanje» in da pomeni veliko nevarnost za ameriške interese. Demokratični senator Mansfield je izjavil, da je uporaba plina povzročila slab psihološki učinek. Republikanski senator Aiken je izjavil, da gre «za eno najbolj neprijetnih stvari, ki so se lahko zgodile v jugovzhodni Aziji, kjer je položaj itak že dovolj zapleten».

Italijanski stalni predstavnik v OZN Piero Vinci je govoril danes z glavnim tajnikom OZN in mu poročal o posredovanju italijanskega zunanjega ministrstva pri sovjetski, britanski in ameriški vladi, naj bi se trudile za sporazumno rešitev v Vietnamu. Vinci je U Tantu podrobno obrazložil pobudo italijanske vlade, ki predvideva tudi sklicanje ženevske konference o Indokini. U Tant se je zahvalil za italijansko prizadevanje in je izrazil željo, naj bi se v čimprejšnjem času začelo reševanje krize po diplomatski poti.

Sovjetska vlada je izročila danes ameriškemu poslaništvu v Moskvi noto, s katero obsoja ameriško uporabljanje plina proti južnovietnamskemu prebivalstvu in poudarja, da se mora ameriška vlada zavedati velike odgovornosti, ki si jo prevzema zaradi zločinov proti vietnamskemu ljudstvu in zaradi posledic, ki bi jih ti mogli imeti

Nove demonstracije španskih študentov

MADRID, 26. — Danes so se v Madridu obnovile demonstracije študentov. Nad 2500 študentov je demonstriralo v središču mesta v bližini ministrstva za prosveto. Nastopila je policija, ki jih je začela razganjati. Demonstranti so kričali proti policajem in so raztrgali številne izvode časopisov iz protesta proti načinu pisanja o njihovih zahtevah. Policija je nekaj študentov aretirala.

PRI ZALOŽBI MLADINSKA KNJIGA V LJUBLJANI

Podeljene Levstikove nagrade 1964 za dela iz leposlovja, poljudne znanosti in za ilustracije

Na predlog žirij in v soglasju z založniškim svetom je založba Mladinska knjiga podelila Levstikove nagrade za leto 1964. Nagrade so prejeli:

Za leposlovno delo

prof. dr. ing. FRANCE AVČIN

za knjigo KJER TIŠINA ŠEPETA

Knjiga Kjer tišina šepeta je po svoji snovi in obdelavi, po ljubezni do gora in naše zemlje sploh, vzgojno in izredno pozitivno vplivala na mlado generacijo. Čeprav je knjiga planinsko potopisna in ne sodi med čisto beletristiko, ima polno mest, ki kažejo pisateljevo sposobnost do nazornega oblikovanja. Opisi lepot slovenske pokrajine, ki jih je avtor doživljal tudi kot partizan med vojno, sodijo med najlepša pričevanja o slovenski zemlji in približujejo človeku znova čistost narave.

Za poljudno-znanstveno delo:

prof. MIROSLAV ADLEŠIČ

za knjigo SVET ZVOKA IN GLASBE

Knjiga Svet zvoka in glasbe je pravi priročnik za vse, kar se nanaša na zvok in njegovo uporabo; v njej je zbrano vse, kar je na tem področju bistvenega s fizikalnega in fiziološkega stališča, pa tudi s tehničnega in glasbenega; velik del knjige je namenjen glasbilom. Za sestavo takšne knjige mora imeti pisec posebno nagnjenje in veliko ljubezen do predmeta, v konkretnem primeru pa mora biti tudi dovzeten za glasbo. Razen tega mora imeti pisateljsko pero in sluh za jezik, kajti obdelana snov je bila po velikem delu pri nas ledina in avtor je moral za marsikateri pojem in predmet izbrati ali ustvariti primeren izraz; kajti to je prvo delo take vrste pri nas. Delo je spisal en sam avtor in tako so vsa poglavja vsebinsko in jezikovno enotna.

ANČKA GOŠNIK-GODEC

za ilustracije v knjigi ZLATA PTICA in O TREH GRAHIH in v knjigi Ele Peroci ZA LAHKO NOČ

Ilustracije izražajo pravljično, pa tudi vsakdanjo resničnost, o kateri govori tekst s podobami, ki so zveste vsebini, toda po moči in bogastvu fantazije nikoli ne zaostajajo za tekstom. Ilustracije so oblikovno primerne starosti otrok, ki jim je knjiga namenjena; po bogastvu prizorov, majhnih, zabavnih detajlih, različnosti prizorišč in izbranosti kostumov, pa te podobe presegajo starost otroka, mu prinašajo novo znanje in poglabljajo doživetje. Najboljše ilustracije, posebno barvne, so majhna slikarska čudesa, v katerih vladajo, kljub omejitvam, vse zakonitosti likovnega ustvarjanja. Utrujenost sestavin, čistost poenostavljenih oblik, izbranost in harmonična zvočnost barv, gradnja celotne podobe, vse to razvija brez teže in pritiska otrokov estetski čut. Ob likovni kvaliteti pa ne smemo prezreti velike emotivne sile, ki jo nosijo podobe v sebi in s pomočjo katere doživljajo otroci globlje in trajneje vsebino knjige.

LIDIJA OSTERC

za ilustracije v knjigi Ele Peroci HIŠICA IZ KOCK

Ilustracije so ustvarile več kot le novo obleko za pripovedko Ele Peroci: Hišica iz kock. Realizirane so v najkvalitetnejši sodobni grafični opremi, kjer sodelujejo velikost knjige, razprtost tiska in velikost črk. Nova povezava med tekstovnimi površinami in slikami, ki segajo preko dveh strani in se svobodno pomikajo v živ rob, zračnost celotne razporeditve, bogastvo in prefinjenost barv ter popolna enotnost opreme, dajejo vsebini novo vrednost. Knjiga učinkuje lahkotno, igrivo, ritmično ubrano in poetično zaradi tega, ker ste strogo izbrali in premišljeno uredili vse sestavine v trdno likovno celoto. Grafično oblikovane rastline, geometrične kocke in poenostavljene, rahlo modelirane figurice in živali, so razvrščene na belih in barvnih površinah, povezane med seboj oblikovno in barvno v živo pripoved, ki se nikjer ne oddaljuje od teksta, pa ga na vsaki strani razširja in osvetljuje v smislu pravih iluminiranih rokopisov. Bogastvo in ubranost likovnih elementov sta v knjigi približani otroku, ki ima občutek, da bi kaj podobnega zmogel tudi sam in se tako uvaja na zahtevnejšo stopnjo estetskega doživetja.

SAVO SOVRE

za izvirne ilustracije v učbenikih NEMŠKA VADNICA ZA V. razred in NEMŠKA VADNICA ZA VI. razred

V zbirki črno belih in deloma barvno poudarjenih slikah je živahno, tudi duhovito ilustriran tekst. Podobe so likovno dosledno izdelane kot celotni prizori in v detajlu, enotne, vendar žive in neposredne. Nemška vadnica je z ilustracijami pridobila na svoji učinkovitosti. Pri tako izboljšanem pouku nemščine pa si učenec neopazno bogati tudi svoje sposobnosti estetskega doživljanja in razvija smisel za najbolj skopo obliko, ki mora veliko povedati, za trdno kompozicijo vsake strani in za učinkovitost barve, ki poudari določene vsebinske in oblikovne sestavine.

TONE ŽNIDARŠIČ

za izvirne ilustracije v učbeniku V. Pirc NAUK O ČLOVEKU prejme Levstikovo nagrado

Ilustriranje poljudno-znanstvenih in znanstvenih del omejuje v največji meri ilustratorja. Žirija smatra, da je po zaslugi ilustratorja učbenik Nauk v človeku dosegel svoj namen. Risba je trdna in čista, kar je važno je grafično poudarjeno, z barvo je ločena ena sestavina od druge, tako da učenec hitreje in točneje dojema vsebino knjige. Z ilustracijami je bil dosežen namen in uspeh knjige.

Na razpis za podelitev IZREDNIH LEVSTIKOVIH NAGRAD ZA POLJUDNOZNANSTVENA DELA je žirija pregledala in prebrala tekst, ki ga je založba prejela in odločila, da ga nagradijo. Naslov dela

PIONIRI JUGOSLOVENSKE NAUKE

je bil poslan anonimno po predpisih.

Spis je smiselno posrečeno sestavljen na osnovi bogate literature, spisan pa je v poljudnem tonu ter v lepem stilu in prijetnem jeziku. Spis ustreza po izbranem predmetu, po načinu podajanja in tudi drugače pogojem razpisa.

Avtor je izbral za svoj spis življenje in delo petih jugoslovanskih znanstvenikov, ki so se udejstvovali na domačih tleh in tam postavili temelje znanstvenega dela med lastnim narodom in tako pokazali njegovo zrelost za samoosvojitev. Odločil se je za predstavnike z naravoslovnega področja: za matematika in fizika M. Getaldića, botanika J. Pančića, biologa F. Erjavca, paleontologa D. Gorjanovića-Krambergerja ter geografa in geologa J. Cvijića. S tako izbiro je lahko pokazal nastanek in razvoj teh ved pri posameznih narodih ter orisal težave in ovire, ki so bile podobne pri vseh narodih Jugoslavije. Iz spisa izhaja tudi, kako je bilo pionirsko delo v tej ali oni deželi prepleteno ali združeno z znanstveniki iz sosednje dežele.

NEKAJ PRED DEVETO URO

V Palermu sta roparja oropala zlatarno

Lastnika sta omamila s kopitom pištole in nato zvezala

PALERMO, 26. — V Ul. Volturno so dopoldne oropali zlatarno. Lastnik 32-letni Roberto Lo Monaco je šel v zlatarno četrt pred deveto uro, ko jo običajno odpira, da bi jo počistil in uredil. Ko je pospravljal lokal, sta vstopila dva nezakrinkana moška oborožena s pištolami. Prvi ga je udaril s kopitom pištole po glavi in ga je omamil, nato pa sta ga zvezala. Roparja sta nato pobrala številne dragulje in zlatnino.

Nesrečnega zlatarja je kasneje odvezal prvi klient, ki je stopil v lokal in ki ga je pospremil tudi na reševalno postajo, da so mu obvezali rane po glavi. Kasneje je prijavil rop karabinjerjem.

Shirley Temple in Hruščev

MOSKVA, 26. — Shirley Temple, znani «čudežni otrok» ameriškega filma pred drugo svetovno vojno, je sedaj v Moskvi in je včeraj poskusila, da bi obiskala Hruščova, ki jo je povabil na obisk SZ, ko jo je 1959. leta srečal v Hollywoodu. Shirley Temple se je z avtom pripeljala pred palačo, kjer živi bivši ministrski predsednik, ko pa je hotela iti po stopnicah, jo je zadržal vratar. Vendar je lahko izročila dopisnico s pozdravi.

Ciklon pustošil po Pakistanu

DACCA, 26. — Najmanj 26 oseb je umrlo v Pakistanu, kjer je pustošil ciklon, ki je porušil številne hiše. Število smrtnih žrtev je verjetno še višja, saj niso mogli odkopati vseh ponesrečencev, ki so pod ruševinami.

Letalo treščilo v plamenih

ALENCON (Francija), 26. — Štirimotorno vojaško tovorno letalo ameriškega oporišča v Evreuxu je treščilo v plamenih na tla v bližini naselja Durcet, potem ko je potrgalo nekaj žic visoke napetosti. Pet članov posadke je mrtvih.

V jezercu «pokopališče» ukradenih blagajn

GENOVA, 26. — V umetnem jezercu na periferiji, ki je nekdaj služilo za manjšo električno centralo, so odkrili pravo «pokopališče» blagajn, ki so jih tatovi ukradli in so se jih na ta način iznebili. Blagajne so odkrili agenti genovskega letečega oddelka, ki so dosedaj ugotovili, da je na dnu jezerca najmanj deset blagajn. Gasilci in potapljači so dosedaj potegnili iz vode eno blagajno, ki je bila ukradena v nekem stanovanju in v kateri so našli za okoli 60 milijonov lir menic. Ostale blagajne bodo dvignili v kratkem.

Mesto Savnik 88 dni izolirano

BEOGRAD, 26. — Mesto Savnik v Črni Gori je že 88 dni povsem izolirano in odrezano od sveta, ker je padel izredno visok sneg, ki mestoma dosega štiri metre. Župan je po radiu poslal dramatičen poziv za pomoč in prosil za živila in zdravila. V treh mesecih, ko je mesto izolirano, so ga zapustile samo tri osebe, ki so morale premagati izredne težave, da so lahko prišle do prestolnice Titograd.

Proces proti nacistom

FRANKFURT, 26. — Na procesu proti nacistom taborišča v Auschwitzu je 58-letni obtoženec Wilhelm Boger bivši podčastnik SS in nazvan «krvnik iz Auschwitza» na včerajšnjem 145 zasedanju priznal, da je ustrelil dva jetnika pred zloglasnim «črnim zidom», kar je do sedaj vedno zanikal. Po priznanju pa je trdil, da ni hotel sodelovati pri streljanju in da je rekel svojemu neposrednemu pristojniku podporočniku SS Maximilianu Grabnerju, da ne more delati zapisnikov in istočasno «ubijati ljudi».

Zanimive razstave postojnskega muzeja

Notranjski muzej v Postojni bo letos organiziral med drugim nekaj zanimivih razstav. Dve razstavi bosta ob 20-letnici osvoboditve. Letos poteka 10 let, odkar je muzej začel aktivno arheološko raziskovanje in ob tej priložnosti bodo odprli tudi posebno razstavo. V Predjamskem gradu bodo v sezonskih mesecih skušali postaviti nekaj likovnih razstav, primerne za ta ambient. Če bodo dobili v Postojni primerne prostore bodo pripravili tudi v mestu samem nekaj likovnih razstav. Tudi raziskovalno dejavnost bodo nadaljevali, in to v več smereh. Trenutno je muzej v precejšnjih finančnih težavah, računajo pa na pomoč gospodarskih organizacij in občinskih skupščin Ilirska Bistrica, Cerknica in Logatec. Na ta področja tudi sega dejavnost muzeja.

Republiška revija pevskih zborov v Celju

Danes bo v Celju republiška revija in tekmovanje mladinskih zborov Slovenije, na katerem bo sodelovalo 21 najboljših mladinskih zborov. To bo pomembna mladinska kulturna manifestacija in dostojen uvod v proslavo 20-letnice osvoboditve. Prvi koncert bo ob 16. uri, drugi pa ob 20. uri. V strokovni ocenjevalni komisiji bodo Radovan Gobec iz Ljubljane, Boris Ferlinc iz Celja, Jože Gregorc iz Maribora, Peter Lipar iz Kranja in Slavko Mihelčič iz Ljubljane.

Homerjeva Iliada ponovno izšla

Kakor dva stebra stojita ob vratih svetovnega slovstva epa Iliada in Odiseja, zgodba desetletnih bojev Grkov za Trojo, obenem pa pravljica desetletnih blodenj do Itake. Obe pesnitvi sta prarazodetje helenskega duha in njegovo dopolnjevanje: obe sijeta skozi rimsko in srednjeveško poezijo z nezmanjšanim žarom v naš svet, močni in večno mladi kakor prvi dan. Obe pesnitvi sta plod zavestne umetnosti in zaključek stoletnega snovanja, ki je z drobnim začelo, po malem napredovalo, se velikokrat ustavilo in na novo pridalo, preden je bila vtkana zadnja nit v čudežno pletivo, ki nosi ime božanskega pevca Homerja.

Naj s temi besedami, ki jih je zapisal Anton Sovre v svoji knjigi «Stari Grki» in ki jih je dopolnjene objavil tudi v svojem uvodu k Iliadi, opozorimo prijatelje klasičnega slovstva na novo izdajo Sovretovega prevoda Iliade, izdajo, ki je v prekrasni opremi pravkar prišla na slovenski knjižni trg. Knjigo je kot že prvikrat pred več kot desetimi leti izdala Državna založba Slovenije v svoji zbirki Svetovni klasiki, ter z njo obogatila slovenski knjižni trg. Iliada sodi namreč med tista velika, standardna dela svetovnega slovstva, ki jih mora poznati vsak omikan človek in ki morajo biti zato vedno dostopna novim in novim generacijam. Prva slovenska izdaja Iliade je bila pred več kot desetletjem kmalu razprodana. Kasneje je izšla skrajšana, šolska izdaja v zbirki Kondor, ki je tudi dosegla svoj namen. Nova, ponovna izdaja Iliade v mojstrskem prevodu Antona Sovreta bo za nekaj časa zadovoljila potrebe. Če se ne bo zgodilo tako kot z nekaterimi drugimi knjižnimi izdajami zadnjega časa, za katere so predvidevali prodajo nekaj let, pa so bile razprodane v nekaj tednih.

Homerjeva Iliada je klasično delo stare grške književnosti in poleg Odiseje najstarejši ohranjeni literarni spomenik ne samo grške, temveč tudi evropske književnosti. Vse do danes je ostala vzor pripovednega pesništva, saj nas Homerjeva govorica, stilna izklesanost, klasična gradnja dela in jasno začrtani značaji nastopajočih še danes osvajajo. Homerjeva Iliada je oplajala vso helensko kulturo in je še danes, trideset stoletij po nastanku taka, da nas prevzame njena izpovedna pristnost, sugestivna neposrednost in slikovitost pesniškega izraza.

To veledelo starogrške književnosti je prevedel naš največji prevajalec iz klasične književnosti, pokojni mojster Anton Sovre, ki je tudi v tem delu dosegel mojstrstvo, saj je ep prelil v klene heksametre. Napisal je tudi uvod, ki uvaja bralca v delo in mu pojasnjuje njega pomen. Poleg obširnega uvoda pa je na koncu še kratek vsebinski pregled.

Ob slovenski ponovni izdaji Homerja ne moremo mimo opreme. Za sedanjo izdajo jo je oskrbel Janez Bernik. Po prekrasni opremi Cervantesovega Don Kihota, ki jo je prav tako napravil Janez Bernik, je to že druga izredno okusna in naravnost čudovita oprema. Skrb založbe za opremo in mojstrstvo Janeza Bernika zaslužita zato še posebno priznanje.

Sl. Ru.

Tiskovna konferenca kozmonavtov

(Nadaljevanje s 1. strani)

Preden se je vrnil v kabino, je aparat snel in ga je skušal vzeti s seboj v kabino. To pa mu ni bilo mogoče, ker je bil skafander nekoliko napihnjen. Dejal pa je, da bi človek lahko delal v vesolju ves dan. Ko je zapustil kabino, je ta letela v višini od 300 do 400 kilometrov. Izven kabine je ostal, dokler ni ta dosegla svojega perigeja (najnižja točka). Ko je bil izven kabine, je vdihaval samo kisik.

Govoril je nato zopet Beljajev, ki je dejal, da bi tudi on lahko zapustil kabino, če bi bilo potrebno. Pripomnil je, da sistem avtomatičnega zaviranja omogoča točnejši pristanek kakor mehanični sistem.

Tiskovno konferenco je zaključil predsednik akademije znanosti Keldiš, ki je odgovoril na nekatera vprašanja časnikarjev. Poudaril je, da je dan, ko bo moč potovati na Luno, še daleč. Dodal pa je, da se mu zdi mogoče, da bo v bližnji prihodnosti več kozmonavtov lahko skupno zapustilo vesoljsko kabino med poletom.

Kar se tiče graditve kozmične postaje, je Keldiš dejal, da je treba predvsem še rešiti vprašanje sestanka v vesolju. Na vprašanje, kdaj bodo sovjetske vesoljske ladje lahko menjale tir v vesolju, je Keldiš odgovoril, da bi bila «Voshod» lahko napravila nekaj takega. Pripomnil je, da je Sovjetska zveza izstrelila že pred poldrugim letom prve vesoljske ladje, ki so se dale manevrirati. Pri tem je mislil avtomatični postaji «Polet-1» in «Polet-2».

WASHINGTON, 26. — Predsednik Johnson je danes sprejel v Beli hiši ameriška kozmonavta Grissoma in Younga. Ob tej priložnosti je predsednik poudaril važen napredek ZDA pri vesoljskih poletih. Zatem je pripel Grissomu in Youngu odlikovanje. Johnson je odlikoval tudi podravnatelja NASA Roberta Seamansa in ravnatelja načrta «Ranger» Harrisa Schurmeierja. Zatem sta astronavta v spremstvu članov svoje družine in podpredsednika Humphreyja odšla z avtomobilom na Kapitol. Med potjo ju je pozdravljala ogromna množica.

Sinoči sta Grissom in Young imela v Cape Kennedy tiskovno konferenco, na kateri sta izjavila, da je bil polet vesoljske kabine boljši, kakor se je predvidevalo, in lažji, kakor so bili simulirani poleti med vežbanjem.

Grissom je dejal, da je bila izstrelitev na tir perfektna. Young pa je dejal, da je bil razgled skozi okno kabine neverjeten. Prve minute letenja v stanju brezteže nosti ni bilo dobesedno mogoče odvrniti pogleda od okenca. Ni besed, da bi mogli popisati, kar se je videlo. Young je posnel več fotografij Zemlje.

Astronavta sta izjavila, da v vesolju ni prehrambenih problemov. Grissom je pohvalil mehanizem, ki je omogočil menjanje tira. Tudi sistem za dobavljanje vode in za odpravo odpadkov je izvrstno deloval, tako da bo življenje v vesoljskih kabinah mogoče za daljša razdobja. Med povratkom sta pilota opazila tudi sledove, ki jih je zapuščala kabina za seboj. Pristanek je bil tako silen, da sta astronavta butnila ob steno kabine, tako da je v njunih zaščitnih maskah ob udarcu ob nekatere ročaje, nastala luknja. Ko je Grissom videl vodo skozi okenca, je pritisnil na zasilno napravo za sproženje padala, ki je začelo delovati in znova dvignilo kabino na površje. Valovi so Grissomu povzročili bruhanje. Dejal je, da «ni mornar kakor Young». Grissom je letalski major, Young pa je mornarski poročnik.

Prihodnji vesoljski polet bosta napravila astronavta James McDivitt in Edward White. Odprla bosta okence in eden od njiju bo pomolil glavo v vesolje. Šele pri tretjem poletu, tri mesece pozneje, bo do poizkusili «sprehod po vesolju», kakor je napravil Leonov. Ta poskus bosta napravila astronavta Gordon Cooper in Charles Conrad.

Annemarie Selinko: DÉSIRÉE

Eugénie Désirée Clary, hčerka trgovca s svilo iz Marseilla je bila komaj šestnajstletna prva Napoleonova ljubezen. Medtem ko se je njena sestra poročila z Napoleonovim bratom, pa je Napoleon imel drugačne načrte in je žrtvoval svojo Désirée, ki se je poročila kasneje z njegovim maršalom Jeanom Baptiste Bernadottom, enim najslavnejših Napoleonovih vojakov. Prav tega je kasneje švedski parlament izvolil za prestolonaslednika ostarelemu kralju. In po njegovi smrti je nekdanji Napoleonov narednik, kapetan in maršal postal švedski kralj, začetnik družine Bernadotte, katerega direktni potomci še danes vladajo na švedskem prestolu. Bernadotte se je kot švedski prestolonaslednik kasneje boril skupaj z Rusi in Prusi proti Napoleonu, njegova žena, ki je ostala v Parizu, pa je posredovala med Napoleonom in Švedi. Po Napoleonovem porazu je postala švedska kraljica.

Ta košček zgodovine od leta 1794 do leta 1829 je zajet v romanu z naslovom Désirée, ki ga je napisala Dunajčanka Annemarie Selinko in katerega slovenski prevod je znova prišel na knjižni trg. (Izdala ga je založba Lipa v Kopru, prevedla Rada Lukan, knjigo je opremil Marijan Vojska). Zanimiv je motiv nastanka tega romana. Annemarie Selinko, doma z Dunaja, se je na nekem študentskem kongresu spoznala z danskim študentom Kristiansenom, se z njim poročila in se preselila na Dansko. Tu je po koncu zadnje vojne kot tolmač sodelovala pri transportu nemških vojnih ujetnikov, katerim je izposloval svobodo takratni predsednik mednarodnega Rdečega križa švedski grof Bernadotte, potomec jakobinskega maršala Bernadotta, ki je skupaj s svilarjevo hčerko iz Marseilla zasedel švedski prestol v začetku 19. stoletja. Pisateljica je kasneje s svojim možem, diplomatskim uslužbencem, živela v Parizu in spoznavala kraje, kjer je v Parizu živela Désirée. Tako je sklenila napisati roman o njej.

In kakor je bil zanimiv motiv za nastanek tega dela, tako je bil presenetljiv tudi njega uspeh. Pisateljica je postala na mah slavna, saj so njeno delo prevedli na 22 jezikov. Leta 1959 smo njen roman prvikrat dobili tudi v slovenščini, tako da je sedanja izdaja že druga. Kje tiči vzrok uspeha tega obširnega zgodovinskega romana? Romantična zgodba meščanske deklice, ki je postala švedska kraljica, je že eden takih razlogov za uspeh dela. Široka zgodovinska panorama Napoleonovega časa in slave Francije, o čemer roman pripoveduje, prav tako. In prikupnost pripovedi, ki ima prav gotovo nekaj svojega originalnega šarma. Roman so sicer ob izidu kritiki označevali kot plažo in mu odrekali umetniško vrednost. Res je, da bi mu lahko tudi marsikaj očitali, da je napisan tako, da je všeč okusu preprostih bralcev, da opisuje samo sončne strani življenja, da je v njem marsikaj neresničnega, osladno romantičnega. Roman tudi ne rešuje nobenih človeških problemov, temveč samo zanimivo in prijetno pripoveduje o zgodovinskih dogodkih. Toda na drugi strani pa spet dejstvo, da je bil dolgo časa najbolj bran roman, kaže na dejstvo, da delo vendarle ni kar tako. In še tako strog kritik bo moral priznati romanu, da je zgodovinsko verno, objektivno, obenem pa zanimivo napisan, lepo pripovedovan in da je zaradi svojega prikupnega, nežno sentimentalnega načina pripovedi, ganil in navdušil milijone bralcev po vsem svetu. Roman je napisan v obliki dnevnika in od strani do strani bolj priteguje bralca, ki s simpatijo spremlja življenje lepe maršalove žene, njeno preprostost, odkritost, odločnost in zdravo mišljenje, kar vse je ohranila tudi kot žena švedskega prestolonaslednika in kraljica. Obenem pa bralec spoznava Napoleona v človeški podobi, njegove najbližje svojce in sodelavce. Zato ni dvoma, da bo ta romen o lepi Désirée, maršalovi ženi in kasnejši švedski kraljici, pa roman o nemirnem času in bleščeči slavi Napoleona in njegovih ljudi, roman, ki je obenem nekak ženski protest proti nesmislom vojne in vsemu zlu, navduševal tudi slovenske bralce. Kljub temu, da torej ne gre za pravo novost, temveč za ponatis, moramo pojav tega teksta pozdraviti in vsaj s to beležko opozoriti nanj.

Sl. Ru.

Špijonski proces

TEL AVIV, 26. — 16. maja se bo pričel proces proti Modekhaiju Lovuku, ki so ga našli na rimskem letališču zaprtega v kovčku. Obdolžen je špionaže v korist ZAR.

Uspeh jugoslovanskega skladatelja

V okviru festivala «Berlinski slavnostni dnevi» (od 15. do 22. marca) so izvajali tudi Preludij in fugo za godalni orkester jugoslovanskega skladatelja Aleksandra Obradovića. Skladbo je izvajal v okviru svojega programa leipziški Akademski orkester pod vodstvom dirigenta Horsta Försterja. List «Neues Deutschland» je zapisal, da je bila praizvedba Obradovićevega dela najlepši dosežek leipziških glasbenikov.

Literarno srečanje v Opatiji

V Opatiji bo prve dni maja literarno srečanje med kulturnimi predstavniki Italije in Jugoslavije. Udeležilo se ga bo 15 književnikov iz vsake države. Pogovorili se bodo o dosedanjem razvoju sodelovanja na področju kulture ter o možnostih za okrepitev vzajemnih stikov. Pozneje se bodo v Opatiji srečali še slikarji, upodabljajoči umetniki in kulturni kritiki obeh držav in se pogovorili o nekaterih skupnih vprašanjih s področja umetnosti. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi več umetniških razstav.

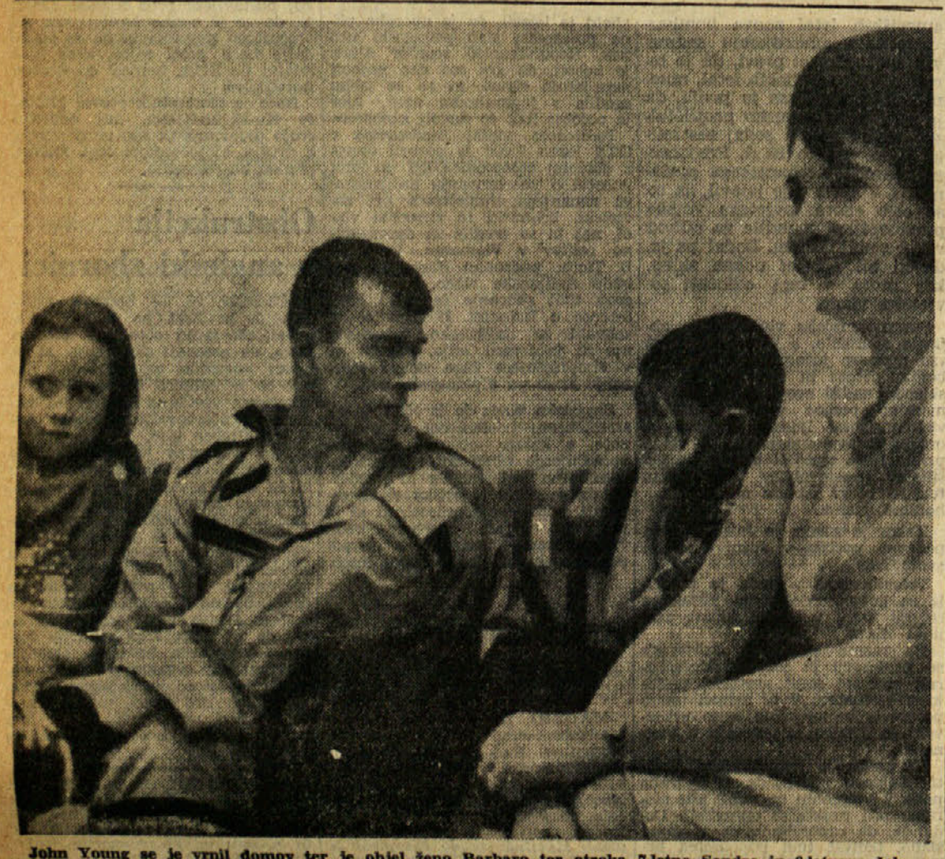

John Young se je vrnil domov ter je objel ženo Barbaro ter otroka 7-letno Sandro in 6-letnega Johna. Od torka je bil na letalonosilki «Intrepid», kjer so ga podvrgli strogim zdravniškim preiskavam

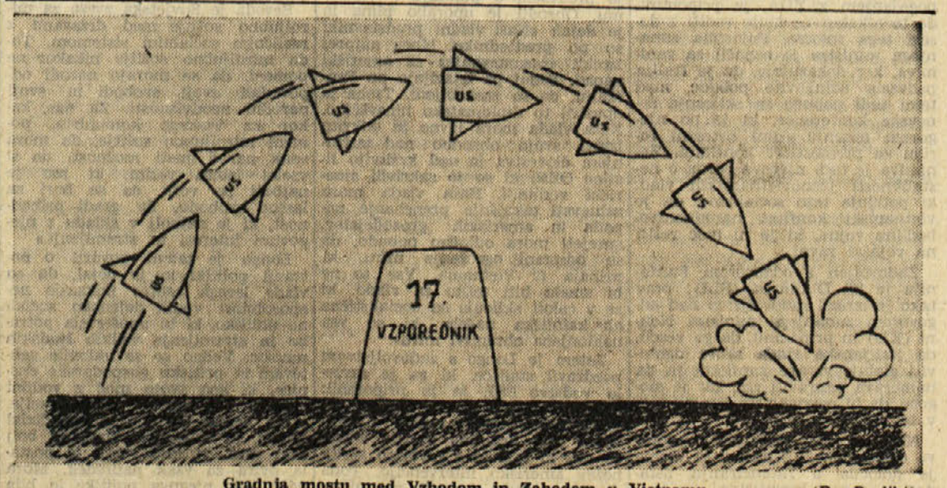

Gradnja mostu med Vzhodom in Zahodom v Vietnamu (Po Pavlihi)

Založba Mladinska knjiga je pripravila

Razstavo

knjig in izvirnih ilustracij

v prostorih MODERNE GALERIJE od 26. marca do 3. aprila 1965

Odprta je vsak dan od 10. do 18. ure

Za šole in druge večje skupine, ki prijavijo svoj obisk, je organizirano vodstvo po razstavi. Prijave sprejema Mladinska knjiga, tajništvo, Ljubljana, Titova 3, pismeno ali po telefonu štev. 312-609

Po pohodu integracionistov na Montgomery

Rasist Wallace zelo daleč cilja

Za njim so velike družbe - Toda zdi se, da mu bodo načrti spodleteli

WASHINGTON, marca. — Pohod antirasistov v glavno mesto zvezne države Alabame Montgomery se je zaključil. Čeprav guverner Wallace delegacije tisočev integracionistov ni hotel sprejeti, je bil namen petdnevnega pohoda dosežen in Wallace bo moral s tem računati.

Toda kdo je ta Wallace in kaj in kdo se vse za njim krije?

Guvernerja Wallaceja poznajo daleč izven meja ZDA kot rasista, moralnega krivca in navdihovalca ter celo neposrednega sodelavca pri prejšnjih brutalnih izpadih policije v Alabami, ko se je na pr. sam osebno postavil na vrata vseučilišča, da bi preprečil vpis prvih črnskih študentov na vseučilišče. Wallace pa je hkrati znan tudi kot kandidat na lanskoletnih preliminarnih volitvah, ko je pod zastavo rasizma in segregacije zbral precejšnje število glasov v treh zveznih državah. V določenih belih krogih Alabame ga imajo za politika, ki «ve, kaj hoče». V liberalnejših krogih pa ga ocenjujejo kot anahronizem, madež in sramoto ZDA.

V nepreštanem spopadu sil med demonstranti in policijo v Selmi, se v začetku Wallacove niti niso opažale. Namesto njega je umazani posel opravljala krajevna policija s svojimi načelniki. V vsem tem času je Wallace prihajal s svojimi sodelavci v stik le preko svojega tajnika Johnsona, ali pa osebno z načelnikom javne varnosti polkovnikom Lingom, ki ga je sprejemal v svoji trdnjavi v Montgomeryju. Od tod pa so bili sklepi, prenašani preko radia v Selmo in drugam, iz nemirne Selme pa so v obratni smeri prihajale vesti o spopadih.

Čeprav se je Wallace dolgo tiščal za kulisami, ali bolje v svoji rasni trdnjavi v Montgomeryju, je moral iz svoje trdnjave vendarle stopiti, ko so razmere v Alabami postale zelo kritične. Ko je plemenska kriza dosegla svoj vrhunec, je moral na razgovore v Washington. V Beli hiši je v svojih razgovorih razmere tolmačil na svoj način, toda dejstvo je, da je dan, dva pozneje predsednik Johnson predložil kongresu zakonski predlog, ki jamči črnskemu prebivalstvu šestih držav ameriškega Juga popolno volilno pravico, hkrati pa napoveduje zvezno zaščito proti samovolji krajevnih oblasti...

V tem, da je bil guverner vendarle pripravljen na razgovore v Beli hiši, so nekateri komentatorji videli znak, da so določene spremembe potrkale tudi na vrata Wallacove plemenske trdnjave.

Obstaja celo mišljenje, da so bile volitve glavni razlog razgovorov «na štiri oči» s predsednikom Johnsonom, in pri tem ne volitve za guvernerja ali senatorja, pač pa za — predsednika. Ali se to sploh more verjeti ali ne, dejstvo je, da so se v Alabami že pojavili lepaki, letaki in slike, s katerimi se prebivalstvo poziva, naj glasuje za Wallaceja na predsedniških volitvah, ki bodo šele 1968. leta.

Za gibanjem «Wallace za predsednika ZDA» so — kot se zatrjuje v Washingtonu — petrolejski magnati, konservativni in desničarski elementi v Alabami in tudi izven Alabame...

V jeku največjih demonstracij v Selmi, v dobi nasilja Wallacejeve policije so veliki poslovni ljudje s Severa sklenili z alabamskim guvernerjem več uspelih poslov. Eno največjih ameriških podjetij za obdelovanje lesne mase, ki je tudi eno največjih tovrstnih podjetij na svetu, bo zgradilo veliko tovarno v samj Selmi. Znana družba Dupont s sedežem v Delaware je ob reki Alabami kupila ogromen kompleks zemljišča. Ne ve se v kakšne namene, toda ugibanje ni težko. Predstavniki lesnega podjetja, ki smo ga že omenili, pa so izrazili veliko zadovoljstvo nad sklenjenim poslom in izjavili tisku, da niso še nikoli sklepali sporazumov s tako privlačno in skrati odgovorno osebnostjo, kakršen je Wallace.

Neki vidni washingtonski publicist pa je navedel tudi razloge teh «vzajemnih simpatij: v Alabami so najnižje plače» (najslabše so plačani črnci), najmanjši je tu vpliv delavskih sindikatov, hkrati pa se izvleče iz zvezne blagajne največ denarja, vtem ko je Wallace najbolj konservativen guverner in njegovo je geslo «lastniške pravice so pred ljudskimi pravicami».

Zdi se pa, da tako Wallace, kot njegovi pokrovitelji delajo račune brez krčmarja, kajti krčmar Juga je kompaktno črnsko prebivalstvo Alabame, ki bo z novim zakonom dobilo polno volilno pravico in ki ne bo glasovalo za Wallaceja, pa naj ta kandidira za guvernerja, za senatorja ali celo za predsednika. Verjetno je prav zaradi tega Wallace pohitel v Washington, da bi preprečil dotok 200.000 črnskih imen v sezname volilnih upravičencev v državi Alabama.

«Selma še vedno ni resno ogrozila Wallaceja — je pisal neki tukajšnji list — vendar je Selma nabita puška, ki se bo sprožila prihodnjo leto». In to leto bi znalo biti zadnje leto Wallaceja kot guvernerja.

DAVOR ČULIĆ

KRATEK OBISK PO DOMOVIH FILMSKIH UMETNIC IN UMETNIKOV

Claudia Cardinale bo prosti čas preživljala v preurejenem hlevu

Poleg «najlepšega doma na svetu» ima Sofia Loren še več stanovanj - Tudi Gina je «preskrbljena» - Sordi ne pusti nikogar v svoje razkošje - Masina rada beži v prirodo

Pred nedavnim smo pisali, da je filmski producent Carlo Ponti držal besedo: Sofiji Loren je pokloni «najlepši dom na svetu» — vilo s 50 sobami, parkom, ribnikom, bazenom itd. Toda ta je šele v fazi zadnjih del, zato ima Sofija Loren svojo «rezidenco» v palači princev Colonna v središču Rima, blizu Trga Venezia, kjer po navadi stanuje, kadar je doma. Drugače pa je Sofija Loren pristojna v Burgenstocku, kjer ima moderno vilo, opremljeno s pohištvom iz 17. stoletja. Pred nedavnim pa je umetnica kupila tri nadstropja neke palače v središču Pariza, kamor se bo baje preselila s Carlom Pontijem, ker je slednji prevzel francosko državljanstvo

Če ima Sofija Loren, kot smo videli, celo zbirko razkošnih domov, ni Silvana Mangano velико na slabšem. Silvana Mangano živi z Dinom de Laurentiisom v Villi Catena, kakih 30 km iz Rima. Vilo obdaja velikanski park, ki je tako obsežen, da morejo v njem organizirati tudi prave lovske pohode. Do pred nedavnim je zakonski par Manganode Laurentiis stanoval v neki vili ob cesti Appia Antica. Ko je ta vila ostala prazna, so jo uporabili za snemanje nekaterih prizorov iz filma «Trije obrazi», v katerem igra glavno vlogo Soraya.

Gina Lollobrigida si je s svojim možem Milkom Škotičem zgradila vilo prav tako ob cesti Appia Antica. V nasprotju z ostalimi filmskimi umetnicami, dopušča Gina Lollobrigida mnogim, da si jo ogledajo. Z arhitektonskega vidika je vila moderna, vendar pa opremljena le s starim domačim in tujim pohištvom, med katerim ima glavno besedo pohištvo beneškega stila. Umetnica kupuje posamezne dele starega pohištva na svojih potovanjih po tujini in njena vila je postala že nekakšen muzej. Po stenah prostranih sob je zelo veliko slik iz renesanse, okoli vile pa je velik vrt ali bolje park z «angleškim travnikom», vse okoli vile pa še veliko cipres, ki naj krijejo vilo pred indiskretnimi pogledi s ceste. Za vilo je teniško igrišče, ki ga pa bolj uporablja njen mož kot ona. Ta vila je bolj njen «reprezentativni dom», kajti «uradno» živi Gina v Gran Sur Sierre v Švici, kjer je umetnica pristojna, odkar se je «preselila» v Kanado. Tu ima vilo in še posebno stanovanje. Toda Gina Lollobrigida, ki živi večinoma v Rimu, je pristojna v Švici, državljanstvo pa ima kanadsko, pred kratkim pa je kupila še večje stanovanje v neki palači sredi Pariza in ga opremila izključno z italijanskim starim pohištvom.

Claudia Cardinale, za katero je znano, da je bolj skromna, stanuje sedaj v skromni vili ob cesti Salaria v Castel Giubileo. Čez kak mesec pa se bo preselila v Villo Sant'Anna, staro kmečko hišo ob cesti Flaminia, kakih 20 km od Rima, ki jo je kupila in jo zdaj preureja. Nekdanji hlev kmečke hiše bo postal velikanska dnevna soba z velikim kaminom na sredini. Poleg starega noslopja pa gradi še novo «krilo», v katerem pa bodo stanovali njena mati, sestra in brata. Vilo obdaja 60.000 kv.m polja, ki bo spremenjeno v park.

Znana filmska in gledališka umetnica Anna Magnani pa živi v starem delu Rima, v palači Altieri, nekaj korakov od Trga Venezia, od koder ima čudovit razgled na strehe starega Rima. Stene njenega stanovanja so vse prekrite s slikami znanih slikarjev, kot so Vespignani, De Pisis, Pagliacci pa tudi Guttuso in Tabet. Svojemu sinu Luci pa je Anna Magnani uredila stanovanje blizu, tako da ga more pogosto obiskovati. Počitnice in praznike Anna Magnani prebije v svoji vili v S. Felice Circeo ob morju.

Da bi ne govorili le o umetnicah in njihovih razkošnih stanovanjih, se bomo za trenutek ustavili tudi pri filmskih umetnikih. Alberto Sordi n.pr., ki je znan kot bolj skop človek, živi s svojima dvema sestrama v neki vili na Monte d'Oro, nekaj kilometrov od tako imenovanega arheološkega sprehoda. Kakšna je njegova vila, pravzaprav ni lahko povedati, kajti Alberto Sordi ne pusti nikogar vanjo. Ve pa se, da je njegov dom razkošna vila, opremljena z bogatim pohištvom in da ima tudi manjšo dvorano za predvajanje filmov. To pa je le njegova «rezidenca», kajti italijanski komik ima še tri druge vile, eno v Castiglioncellu, drugo v Formii in tretjo v znanem letovišču Lignanu.

Vittorio Gassmann je za svojo rezidenco izbral rimski grič Aventino. Zapustil je prejšnje stanovanje na Korzu Trieste, da bi se preselil v vilo, ki je bila preurejena po njegovem okusu in v duhu njegovih zahtev. Gre za vilo s tremi nadstropji. V prvem in drugem nadstropju živita umetnikova mati in sestra, v tretjem pa on in francoska umetnica Juliette Mavniel. Dvigalo, ki povezuje tri nadstropja, seže tudi v klet, katere del je Vittorio Gassmann spremenil v gledališče, ki more sprejeti 50 oseb. Vse pohištvo, s katerim je Gassmann opremil svoje stanovanje, izhaja iz ottocenta, mnogi deli pa so angleškega izvora. Zdi se, da Vittorio Gassmann v prostih trenutkih rad igra, v igralni sobi je postavil tudi večji biljard.

Drugi znani italijanski filmski umetnik Marcello Mastroianni si je dal zgraditi vilo tudi ob cesti Appia Antica. Za sedaj pa še stanuje v svojem starem stanovanju v Via Pompeo Magno. Filmski umetnik zelo ljubi deželo, posebej še Toskano. Pred nedavnim si je kupil kmečko posestvo v bližini Lucce.

Ne bi hoteli v tem kratkem pregledu pozabiti na Giulietto Masino, ki s svojim možem filmskim režiserjem Federicom Fellinijem živi v Ul. Archimede, to se pravi v bogatem predelu Rima Parioli. Zakonca Masina-Fellini pa rada zbežita iz mesta in se najraje odpravita v vilo, ki jo imata v Fregene in kjer najdeta dovolj miru v gostem borovem gozdiču, ki njuno vilo obdaja. S terase njunega rimskega stanovanja pa je čudovit razgled vse do Monte Maria. Pohištvo, s katerim je njuno rimsko stanovanje opremljeno, izhaja v glavnem iz «dote», ki jo je dobila Giulietta Masina od svojih. Gre baje za pohištvo iz beneškega in bolonjskega ottocenta, ki ga je njena družina dedovala iz generacije v generacijo.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Ferraris v Rossonijevi Elio Basso v Ul. Genova

Elio Maria Basso prireja v pičlem pol letu že svojo tretjo razstavo. To pot razstavlja v prostorih eksperimentalnega gledališča v Ulici Genova vrsto večjih slik, ki vse predstavljajo stavbno slikovitost vzdolž ozkih ulic tržaškega starega mesta, tako da se nam pri ogledovanju razstave zdi, kot bi se sprehajali po njih v rani jutranji uri, ko še vse spi. Te slike se od tistih, ki so bile prikazane v prostorih ENDAS, razlikujejo po doslednejšem poenostavljanju, s katerim slikar išče pot do odkrivanja nekake dozdevne duševnosti sicer mrtvih stoletnih hiš, čeprav skuša Basso pri tem ostati čim skladnejši v podajanju prvotne oblike in barve opazovanega.

Njegov verizem, o katerem smo že poročali, ne stremi samo za ustaljenostjo oblik v sliki: prodira globlje preko našega vidnega dojemanja. Dejali bi, da se loteva našega čutila vonja, ki naj zaznava vlažnost sten in duh preperelega lesa, plesni in zatohlost neprezračenih kleti. Zato ne olepšuje in se izogiblje dekorativni slikovitosti sličnih motivov s kakršnimkoli vnašanjem v slike pisanih ženic in pestrega perila, ki običajno plapola z oken starega Justinipolisa.

Temu «krašenju» ulic pa se zavestno predaja Angelo Ferraris, ki spet, točno kot vsako pomlad in jesen, razstavlja v Rossonijevi galeriji svoje z veliko ljubeznijo in potrpežljivostjo naslikane ustvaritve. Namesto akvarelov vidimo tokrat njih litografije. So to izključno in večinoma dobro podani motivi iz starega mesta: Ulice Crosada, Capitelli, Donota, Sporcavilla, San Silvestro, stolnica sv. Justa in še stara miljska cerkev. Skupno je 13 tiskov, že mala mapa, ki lahko zahtevnejšemu turistu ohranja spomin na njih obisk.

Enako snov obdeluje tudi v nekaterih oljih. Izmed teh pa je gotovo najboljše njegovo delo slika drevoreda po dežju. Izjemoma vidimo tu uspele cvetlice in podobo mladega sabljača, ob katerem visi romantični napad konjenikov z dvignjenimi sabljami. Ne manjkajo niti običajni zarasli parki in v njih igrajoči se otroci.

Ferraris podaja torej tu nekak slikarski kaleidoskop, ki ga je treba le potresti, da najde vsak sebi dopadljivo sestavo iz pestrih črepinjic. Mi bi pa želeli, da bi bila razstava enotnejša in da bi slikar svojo izredno spretnost uporabil za ustvarjanje takih del, kot je akvarelirana risba s krejonom bežno podanega srednjeveškega mostu.

MILKO BAMBIČ

RADIO VELEVIZIJA

SOBOTA, 27. MARCA 1965

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Slov. pesmi; 11.45 Ameriški motivi; 12.15 Kulturni odmevi; 12.40 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Hammond orgle; 15.00 «Volan»; 15.30 Tuji simf. orkestri; 16.00 Pesmi in plesi; 16.30 Kavarniški koncert; 17.00 Zbor «Tita Birchebner»; 17.20 Vatikanski koncil; 17.30 Pisani balončki; 18.00 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost; 18.30 Jazz panorama; 19.00 Jug. samospevi; 19.15 Družinski obzornik; 19.30 Nekaj ritma; 20.00 Sportna tribuna; 20.45 Zbor «France Prešeren»; 21.00 Postne legende; 21.20 Duo Ballista in Canino.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Istra v svojih pesmih; 13.30 B. Marin: «La casetta di zio Meni»; 13.40 V diskoteki.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Jug. pesmi; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Za prijetno razpoloženje; 14.00 Popevke; 15.00 Zabavna glasba; 15.40 Kulturni zapiski; 15.50 Poje Živan Milić; 16.00 Izbrali ste; 16.35 Klasiki; 17.00 Dogodki in odmevi; 17.15 Popevke; 17.40 Jazz; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje Johnny Dorelli; 19.30 Prenos RL.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Strani iz albuma; 9.45 Popevke; 10.00 Operna antologija; 10.30 Šola; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Ital. narodni plesi; 11.30 Chopin; 11.45 Skladbe za godala; 13.25 Večni motivi; 14.55 Vreme na morjih; 15.15 Likovne umetnosti; 15.30 Jutranji šport; 15.50 Oddaja za bolnike; 16.45 Operna glasba; 17.25 Izžrebanje loterije; 17.30 Koncert za mladino; 20.25 W. Aguet: «Eretica e recidiva»; 21.45 Popevke; 22.30 Plesna glasba.

II. program

7.30 Jutranja glasba; 9.35 Pisan program; 10.35 Nove ital. pesmi; 11.05 Vesela glasba; 12.00 Orkestri; 14.00 Pevci; 14.45 Glasbeni kotiček; 15.35 Violinist Nathan Milstein; 16.00 Rapsodija; 16.50 in 17.55 Plesna glasba; 17.35 Izžrebanje loterije.

III. program

18.30 Likovne umetnosti; 19.00 Problem literarnih prevodov; 19.30 Koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Schubertov madžarski divertimento; 21.20 Jug. povojni pesniki; 21.30 Koncert.

Slovenija

8.05 Pesmi jug. Rusinov in stari dalmatinski plesi; 8.25 Melodije; 8.55 Radijska šola; 9.25 Mladi glasbeniki; 9.45 Dušan Jakšić; 10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Nima prednosti!; 12.05 Kmetiški nasveti; 12.15 Domače viže; 12.30 Naši stari mojstri; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Gliere: Rdeč mak; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Tekmovanje jugoslovanskih zborov; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Jug. pesmi in plesi; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Kodaly: Pri Szekeleyskih predicah; 18.45 S knjižnega trga.

Ital. televizija

8.30 Šola; 17.30 Spored za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik in izžrebanje loterije; 19.55 Šport in kronika; 20.30 Dnevnik; 21.00 «Studio uno»; 22.15 Kronika 20. stoletja.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Verdijeva opera «Rigoletto».

Jug. televizija

17.40 Klinkčeva taktika — lutke; 18.05 Zvoki v gibanju; 18.25 TV obzornik; 18.45 Josip Jurčič: Maščevanje — TV priredba; 19.30 Vsako soboto; 19.45 Cikcak; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Glasbeni kotiček; 20.40 Sprehod skozi čas; 21.10 Fraternitas — Ciliški študentski ansambel; 22.10 Golo mesto.

Okvare na televizorju?

Radio TREVISAN

UL. S NICOLO' 21

vam s tehniki, ki so specializirani za vse nacionalne in tuje znamke, zagotavlja takojšnje in temeljito popravilo

TELEFON št. 726-276

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Več iniciative, da opravite v redu delo, ki bi ga morali opraviti sodelavci.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne zanašajte se na tuje govorice, ker nič ne veljajo. Skušajte, raje urediti svoje družinske zadeve.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Zagotovljen vam je vsestranski uspeh. Ne zapletajte se v govorice.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Zelo ploden, vendar tudi naporen dan. Popraviti boste morali svoj osebni prestiž.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Začnite takoj z delom, da vas ne bo poznejše priganjal čas. Vesti o daljnih prijateljih.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ponujajo se vam nove možnosti, toda izbira ne bo lahka. Možno je boljše razumevanje v družini.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Kljub svojim naporom, zadeve ne boste razčistili. Neki prijatelj se vam bo izneveril.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Več načrtnosti in doslednosti, da vas ne spodnese. Ihtavi boste

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Sodelavci vas bodo spravili v zagato Neugodno razpoloženje

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) S pogajanji in dolgimi razgovori ne boste opravili nič. Zelo prijeten večer.

VODNAR (od 21.1. do 912.) Branite svoj položaj, ki se vam izmika. Proučite svoje odnose z ljubljeno osebo.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Izgubili boste zaupanje v poslovnega tovariša. Pazite, da ne izgubite tudi prijateljstva.

NOVI LAHKI TOVORNJAKI

NOSILNOST: 20 - 25 - 30 - 35 - 40 STOTOV

OM

CERBIATTO

LUPETTO/25

LUPETTO/30

LEONCINO

DAINO

- nazaj pomaknjeni vodno hlajeni Diesel motorji
- na zahtevo zračno hlajeni motorji
- nova udobna kabina za tri osebe z moderno instrumentacijo
- serijski furgoni
- ogrodja za avtobuse

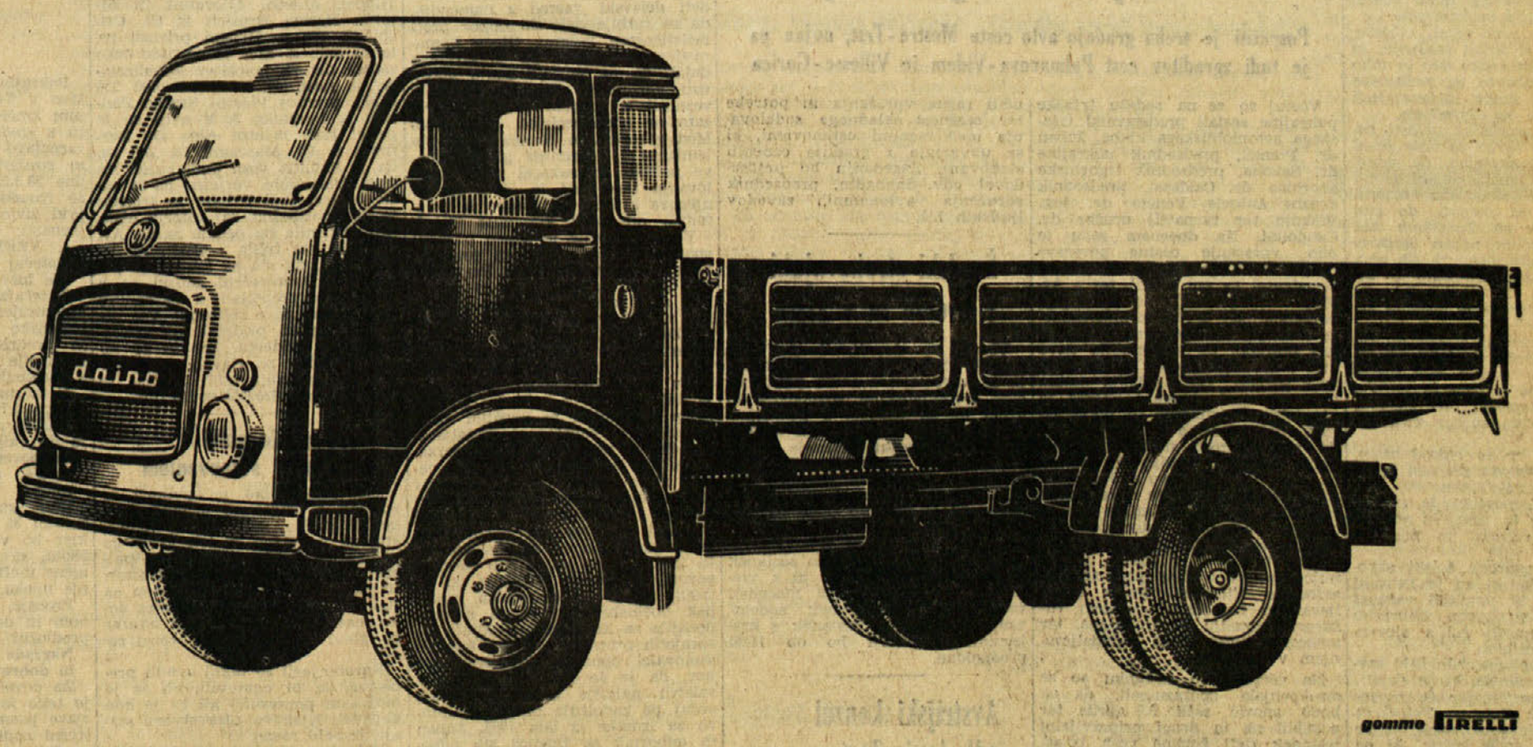

Visoke zmogljivosti motorjev od 86 in 92 KS SAE dopuščajo velike brzine, nagel pospešek, premagovanje velikih vzponov in razmeroma majhno porabo goriva; velika razlika med zmogljivostjo in dejansko rabo motorja, zmanjšuje potrebo po popravilih in daljša njegovo trajanje.

Najpopolnejša in najbolj moderna izbira v Evropi

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14, najnižja 7,3, ob 19. uri 11,4; vlaga 53 odst., zračni tlak 1015,9 narašča, veter 10 km severozahodnik, nebo 2 desetini pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 27. marca
Rupert
Sonce vzide ob 5,56 in zatone ob 18,26. Dolžina dneva 12,30. Luna vzide ob 3,40 in zatone ob 12,25
Jutri, NEDELJA, 28. marca
Janez

SLAVNOSTEN ZAKLJUČEK SEMINARJA ZA SLOVENSKE ŠOLNIKE V KULTURNEM DOMU

Popoln uspeh seminarja za dvig strokovne in pedagoške ravni slovenskega učnega kadra

Predavanj prof. Luznerja, Tomšiča in Miheliča se je udeleževalo 175 učiteljev in profesorjev Pozdravni nagovori pedagoškega svetovalca prof. Miheliča, šolskega skrbnika dr. Tavelle, ravnatelja Stefančiča in učitelja Dobrile v imenu sindikata slov. šole - Sprejem na gen. konzulatu SFRJ

Včeraj se je zaključil prvi didaktično metodični seminar za učitelje osnovnih šol in profesorje srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem, ki se je začel v Kulturnem domu 4. marca. Tedaj je obiskovalo 175 učiteljev in profesorjev s Tržaškega, nekateri pa so prihajali tudi z Goriškega. Zaradi velikega števila so bili slušatelji razdeljeni v dve skupini. Predavali so prof. Bojan Luzner, prof. Janez Tomšič in prof. Stane Mihelič, ki je kot pedagoški svetovalec za slovenske šole na Tržaškem dal pobudo za seminar. Šolski skrbnik iz Trsta prof. Tavella je pobudo podprl, tako da je seminar, odobrilo ministrstvo za javno vzgojo.

Tako po številu in zanimanju slušateljev, kot po sposobnosti predavateljev in vsebini predavanj je seminar popolnoma uspel. S tem uspehom so zadovoljni učitelji, profesorji, šolske oblasti in sami predavatelji. Šolniki, ki so obiskovali tečaj, so mnogo pridobili in to se bo prav gotovo poznalo pri pouku. Prisrčno so se zahvalili predavateljem in organizatorjem ter izrazili željo, da bi se taki seminarji še ponovili. Predavatelji pa so pohvalili tečajnike za njihovo požrtvovalnost, prizadevnost in pazljivost. Izjavil, so, da jim je le žal, da se je seminar končal. Razprave, ki so sledile predavanjem, so bile zelo zanimive in živahne, tečajnikom in dijakom učiteljišča pa so dali skripte, da bodo lahko ponavljali snov. Po zadnjem predavanju «Osnove mladinske psihologije», ki ga je včeraj popoldne imel za vse slušatelje prof. Luzner, je bil uradni zaključek seminarja, ki so se ga udeležili tudi šolski skrbnik prof. Tavella, dr. Baša, svetovalec za slovenske šole pri šolskem skrbništvu, šolski nadzornik Bole ter ravnatelji srednjih šol in didaktični ravnatelji.

Pedagoški svetovalec prof. Mihelič

Prof. Mihelič je pozdravil goste in slušatelje ter dejal:

«Kakor sem dejal ob začetku seminarja, ki ga zaključujemo danes, da sem presenečen nad nadvsa pričakovanja velikim številom prijav, tako moram danes reči, da je bil sam obisk seminarja še večji. Brez dvoma sta za to odločujoča dva činitelja, ki sta premagala utrujenost poslušalcev od vsakdanjega poklicnega dela, in jih vodila dan za dnem v to dvorano k predavanjem. Prvi med tema dvema činiteljema je prav gotovo želja slovenskega učiteljstva po nenehnem izpopolnjevanju in ljubezen do učiteljskega poklica, drugi pa verjetno aktualnost snovi, ki sta jo naša predavatelja znala podati v ustrezni obliki in zanimivo.

Vse to, kar sem dejal, zahteva, da postanejo ti tečaji tradicija, ki naj se obnavlja vsako leto in tako z dvigom strokovne in pedagoške ravni učnega kadra dvigne tudi slovensko šolo na Tržaškem.

Res je, da prosvetne oblasti vaše dežele tudi skrbe za dvig ravni učiteljev in profesorjev, da prirejajo kvalitetne seminarje, ki se jih udeležuje tudi slovensko učiteljstvo, vendar pa menim, da ima slovenska šola na Tržaškem kot šola s slovenskim učnim jezikom še svoje specifičnosti, ki jih mora gojiti in študirati. Zato so zanjo, kakor za italijanske šole na Koprskem, potrebni še posebni tečaji in seminarji.

Ker na teh tečajih predavajo tudi profesorji matičnih dežel, se same po sebi prenašajo tudi šolske skušnje od nas k vam in narobe in tako dopolnjujejo tudi na tem področju koristno sožitje med sosedi.

Zahvaljujem se še enkrat vsem, ki so nam pomagali pri tem seminarju, g. šol. skrbniku dr. Tavelli, dr. Baši, posebej še obema predavateljema in vam, ki ste do konca ostali vztrajni in hvaležni poslušalci.»

Nato je spregovoril šolski skrbnik dr. Tavella, ki se je zahvalil predavateljem in poudaril važnost seminarja za strokovno izobrazbo šolnikov in razvoj šol s slovenskim učnim jezikom.

Za njim je spregovoril šolski ravnatelj Aldo Stefančič, ki je dejal:

«V imenu profesorjev in ravnateljev srednjih šol na Tržaškem izrekam zahvalo prav vsem, ki so prispevali za uspeh tečaja, ki ga danes tu zaključujemo.

Posebna zahvala naj gre zlasti prof. Miheliču, ki je tečaj pripravil in vodil, predavateljema prof. Luznerju in prof. Tomšiču ter šolskemu skrbniku dr. Tavelli, ki je naše prizadevanje podprl in dosegel ministrsko priznanje tečaja samega.

Tečaj te vrste je bil sedaj tu prvič, od kar je bila naša šola obnovljena po vojni. Upati je, da ne bomo rekli prvič in zadnjič, ampak da bo mogoče v prihodnosti organizirati seminarjev v še širšem obsegu, tako da bo lahko prišel v poštev do podrobnosti vsak učni predmet. Posebno pa je to važno danes, ko živimo v času šolske reforme. Zato v upanju, da je to srečanje šolnikov le začetek pedagoškega in didaktičnega utrjevanja vseh nas, se vsem sodelavcem in udeležencem še enkrat prav lepo zahvaljujem.»

V imenu sindikata slovenske šole se je organizatorjem tečaja in predavateljem zahvalil Evgen Dobrila, ki je pripomnil, da se je sindikat že več let zavzemal za prireditev takih seminarjev.

Po uradnem zaključku seminarja je generalni konzul SFRJ Rudi Janhuba priredil na čast slušateljem in predavateljem ter šolskim oblastem sprejem na sedežu jugoslovanskega konzulata. Sprejema so se udeležili tudi Boris Lipužič, republiški sekretar za šolstvo SRS, Albert Zornada, šef urada za narodnosti pri izvršnem svetu SRS in Črtomir Kolenc, član jugoslovanske delegacije v mešani komisiji, z italijanske strani pa italijanski generalni konzul v Kopru dr. Cerchione, šolski skrbnik prof. Tavella, dr. Baša, dr. Venier, prof. Crise in prof. Manzini. Na sprejemu je bilo res prijetno, toplo vzdušje. Ob koncu je prof. Mihelič razdelil vsem slušateljem strokovne knjige o pedagogiki, psihologiji in didaktiki.

Delo deželnih komisij

Prihodnji teden ne bo sej deželnega sveta. Zato pa se bodo sestajale komisije. V torek ob 9.30 se sestane četrta komisija za trgovino, industrijo in obrt, ki bo nadaljevala razpravo o zakonskem osnutku, ki bo urejeval obrtništvo. Ker bodo v ponedeljek izročili svetovalcem osnutka proračunov za leti 1964 in 1965, se bo v četrtek sestala prva komisija za finance in proračun, ki bo začela razpravljati o teh zakonskih osnutkih. Za to priložnost bodo okrepili komisijo z 8 člani iz drugih štirih stalnih komisij.

Sestanek paritetne komisije

Paritetna komisija za določitev predpisov za izvajanje deželnega statuta se je včeraj v Rimu sestala na predsedstvu vlade in je ponovno pregledala osnutke zakonskih odlokov o nadzorstvu deželne nad krajevnimi ustanovami in javnimi dobrodelnimi in podpornimi ustanovami. Komisija se bo zopet sestala po veliki noči.

Sestanek Marpillera s Tremellonijem

Včeraj je minister za finance Tremelloni sprejel deželnega odbornika za finance Marpillera skupno s furlanskima parlamentarcema Zanierom in Bressanijem. Med razgovorom so predočili ministru nekatera važna vprašanja, kot so podaljšanje koncesije za rabeljski rudnik, ukinitev inšpektoratov in skladišč državnega monopola v Trstu in Vidmu, odobritev norm za prenos državne imovine na deželo itd. Minister je obljubil, da se bo zavzel za rešitev teh vprašanj in rekel, da bo potreben še en sestanek za poglobitev tehničnih plati posameznih vprašanj.

Delo higienskega laboratorija v februarju

Kemični oddelek pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso je v februarju opravil skupno 248 analiz, od katerih 230 kemičnih in 18 mikroskopskih. Kot običajno je dnevno pregledoval vodo v mestnem vodovodu, pregledal pa je tudi vzorce morske vode in blata z morskega dna v bližini gojišča morskih uši (školjk) v bližini ribiškega naselja pri Devinu v zvezi z odpadnimi vodami iz štivanske papirnice. Nadzorstvo nad mlekom in sirom ni ugotovilo nobenih neredností, pač pa so v 11 vzorcih kruha ugotovili nepravilno peko ali pa prevelike količine vlage, kar so tudi prijavili pokrajinskim sanitarnim oblastem. Brez pripomb so bili rezultati pregledov prehrambenih artiklov za dojenčke in za dieto kakor tudi svežega in mletega mesa ter salam. V dveh vzorcih olja so ugotovili mešanico z močnimi količinami semenskega olja, medtem ko pri maščobah in konserviranih rastlinskih artiklih ter ribjih konservah ni bilo nerednosti. Pri pregledu kakaa in čokoladnih bonbonov so v enem primeru mlečne čokolade ugotovili dodatek nepravilnih maščob in to tudi prijavili.

Tudi v februarju je carina zaprosila za mnenje laboratorija v zvezi s pristnostjo raznih uvoženih živil, predvsem suhih gob, sadnih sokov itd.

V okoliških občinah tržaške pokrajine so sanitarni pazniki v sodelovanju s tržaškim higienskim uradom opravili 20 ogledov in 383 inšpekcij, izvedli 12 kemičnih pregledov ter v Miljah izločili iz prometa 12 škatel sardin v olju.

➡ **V nedeljo, 28. t. m. ob 11. uri** bo na Trgu Goldoni javno zborovanje KPI, na katerem bosta senator Vidali in sekretar tržaške federacije Paolo Sema govorila o temi «Mir in svoboda za Vietnam».

NA TORKOVI SEJI POKRAJINSKEGA SVETA

Odgovor predsednika pokrajine svetovalcu MSI dr. Chiandussiju

Odgovor se nanaša na točko sporazuma med strankami levega centra o zaščiti etničnih značilnosti slovenskih krajev

Kot smo že poročali, je na torkovi seji pokrajinskega sveta predsednik pokrajine dr. Alberto Savona odgovoril misinskemu svetovalcu Chiandussiju na njegovo vprašanje glede tiste točke sporazuma med strankami levega centra, ki se nanaša na zaščito etničnih značilnosti (slovenskih) krajev v tržaški pokrajini. Danes objavljamo predsednikovo izjavo v celoti:

«Dovolite mi, da na kratko omenim nekatere zaščitne modalitete, ki jih predvideva mednarodno pravo v korist narodnostnih manjšin.

Razčlenitev zaščitnih mednarodnih odredb se začenja s splošno obveznostjo, da se priznajo kot osnovni državni zakoni ter da se stori tako, da ne more biti noben zakon, nobena uredba ali uradni akt v protislovju ali v nasprotju z njimi, niti jih prevagati.

Ta obveznost pomeni, da se sprejmejo zaščitni predpisi v notranjo uredbo države kot osnovni zakoni z verjetno ustavno vrednostjo in povzroča avtomatično ukinitev vseh norm, ki so v nasprotju z zaščitnimi normami po sprejetem pojmu, da vsaka notranja norma, ki je v nasprotju z državno ustavo, ker je protiustavna, že zaradi tega zapade, medtem ko je nasproti inozemstvu kršitev mednarodne norme, ki vlada odnosom med državami, ki sklenejo določeno pogodbo.

Predvsem se sklicujem na versajsko, senžermensko in pariško pogodbo, zlasti pa na člen 15 te poslednje pogodbe.

Člen 3 posebnega statuta dežele Furlanije-Julijske krajine, (ustavni zakon z dne 31. jan. 1963 št. 1), ki vsebuje v zametku ravnanje dežele z manjšinami, ponavlja omenjeni člen 15 pariške pogodbe, ki hoče preprečiti različno ravnanje s prebivalci v državi s pretvezo razlike plemena, spola, jezika in vere in ki določa, da bo Italija sprejela potrebne ukrepe, da se zagotovi uživanje človeških pravic in osnovnih svoboščin, vštevši svoboda izražanja, tiska, propagande, verstva, javnega mnenja in javnih sestankov.

Člen 3 deželnega statuta, ki je bolj sintetičen kot člen 15 in ki ne omenja specifično zajamčenih pravic, uvaja po drugi strani novo določbo, ki bi se lahko bolj razvila v širši manjšinski sistem glede enakopravnosti državljanov ne glede na pripadnost k jezikovni skupini. Ta člen dodaja naslednje besede. «s spoštovanjem ustreznih etničnih in kulturnih značilnosti». Država, ki se je obvezala, da bo enako ravnala z državljani, bi lahko ignorirala zaščito etničnih in kulturnih značilnosti, toda država je vezana s priznanjem ohranitve omenjenih značilnosti. Če se glede te zaščite lahko izraža samo konservativna plat značilnosti, lahko seže tudi daleč po možnostih razvoja etničnih in kulturnih značilnosti manjšin, ki jih manjšine same po sebi imajo v odnosu do večine prebivalstva.

Ravno v tej skladnosti smo delovali.

Jasno je torej, da so popolnoma neopravičene in samovoljne obtožbe, da smo dajali narodni manjšini protiustavne koncesije. Nihče ni zahteval ustanovitve «etničnih rezervatov» in zato jih tudi ni nihče sprejel. Svoboda gibanja vsakega državljana se namreč ne more omejevati ali preprečevati.

Obstaja samo obveznost, da bomo delovali (kakor je razvidno tudi iz premis) da bo urbanistični in gradbeni razvoj v skladu z dejanskimi naravnimi potrebami ter da ne bo težil k temu, da se na umeten način spremenijo etnične značilnosti določenih področij.

Sodba za preteklost ostane seveda nespremenjena. Do nekaterih rešitev je prišlo zaradi izrednega položaja na politični in na socialni ravni in pojavi množičnih premikov prebivalstva so dosegli takšne dimenzije, kakršnih nismo več ugotovili kasneje in upajmo, da se tudi ne bodo več ponavljale.

Načrt za končno namestitev beguncev, ki so še v taboriščih, je bil izdelan in je v skladu in mora biti v skladu ter je tudi v skladu z osnovno potrebo, da se zagotovi dostojen dom vsem ter da se jim zagotovi tudi čim manj neugodna namestitev v zvezi z njihovimi socialnimi potrebami.

Prehajam k zaključku in ugotavljam:

1. To je jasno tolmačenje besedila sporazumov, ki ne predvidevajo nič specifičnega razen tega, ne pa tolmačenje mojih besed.

2. Ni nobenega namena kršiti katerikoli člen ustave; nasprotno, popolnoma hočemo spoštovati norme.

3. Ni potreben noben poseg, ker je odveč: izraža pa se samo zagrenjenost, da se take vrste domnevanja in sumničenja podtikajo italijanskim in demokratičnim strankam, ki so vedno znale dokazati z dejanji, kako jim je pri srcu obramba narodnostnih, moralnih, državljanskih in socialnih vrednot tega ozemlja.»

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Z izglasovanjem resolucije KD-PSDI preprečena demokratizacija Delavskih zadrug

Primanjkljaj pol milijarde lir hočejo sedanji upravitelji DZ odpraviti z zapiranjem poslovalnic in odpuščanjem uslužbencev

Večji del sinočnje seje tržaškega občinskega sveta je bil posvečen razpravi o resolucijah svetovalcev KPI in svetovalcev KD, PSDI ter Bazzara o Delavskih zadrugah. Po končani razpravi je bila komunistična resolucija, ki je zahtevala, da se uredijo razmere v Delavskih zadrugah in da se članom omogoči, da bodo upravljali svojo veliko zadružno ustanovo, zavrnjena z glasovi svetovalcev KD, PSDI, svetovalca Bazzara in desnice; zanjo so glasovali samo svetovalci KPI in dr. Pincherle (PSIUP), socialisti pa so se vzdržali. Z večino glasov demokristjanov, socialdemokratov in svetovalca Bazzara je bila sprejeta resolucija, ki zagovarja sedanje juridično stanje Delavskih zadrug, ki izhaja iz fašističnih časov in ki onemogoča članom, da odločajo o svoji ustanovi. Tudi pri tej resoluciji so se socialisti vzdržali, proti pa so glasovali samo komunisti in dr. Pincherle.

Razprava se je začela že pretekli teden, ko sta govorila komunistični svetovalec Tonel in demokristjan Stopper. Svetovalec Tonel je poudaril, da Delavske zadruge ne vršijo tiste protimonopolistične vloge, ki bi jo morale vršiti na osnovi svojega izvirnega statuta in na osnovi dolgoletnega demokratičnega delovanja do prihoda fašizma. Pri tem je kritiziral sedanjo upravo, da je spravila Delavske zadruge v finančno stisko. Tonel je dejal, da so imele Delavske zadruge v finančnem letu 1962-63 nad 120 milijonov lir primanjkljaja in da je bilo za lansko finančno leto predvidenih nadaljnjih 147 milijonov lir primanjkljaja. Temu je treba dodati, je dejal Tonel, še okrog 300 milijonov lir, ki jih Delavske zadruge niso amortizirale v zadnjih letih na osnovi zakona. V bistvu imajo sedaj Delavske zadruge več kot pol milijarde lir primanjkljaja, ki naj bi ga odpravili, kot napovedujejo sedanji upravitelji, v prihodnjih petih letih z zaporo tradicionalnih poslovalnic, ki jih imajo za nedonosne ,in z odpustom iz službe določenega števila uslužbencev. Tonel je takšno gospodarsko politiko zadružne ustanove obsodil in dejal, da bodo Delavske zadruge znale opraviti svojo socialno vlogo, če bodo prišle ponovno v roke članov in potrošnikov.

Kot smo že svoj čas pisali, demokristjan Stopper, ki je tudi predsednik Delavskih zadrug, je zagovarjal sedanjo upravo, ki naj bi bila po njegovem mnenju najboljši način upravljanja tako velike zadružne ustanove.

Sinoči je poleg drugih svetovalcev govoril tudi socialist Dušan Hreščak, ki je dejal, da se bodo socialistični svetovalci vzdržali glasovanja tako pri eni kot pri drugi resoluciji, čeprav komunistična resolucija izraža v glavnih potezah tudi stališče socialistov do vprašanja, ki je v razpravi, med tem ko je Stopperjeva resolucija nasprotna stališču socialistov. Pojasnil je, da socialisti morajo nasprotovati Stopperjevi resoluciji o Delavskih zadrugah, ker nasprotuje tudi črki in duhu politike levega centra.

Svetovalec Hreščak je poudaril, da so Delavske zadruge odvzeli članom zato, da so lažje branili profite trgovcev, brez upoštevanja dejstva, da prizadeti Delavske zadruge je pomenilo za fašiste prizadeti delavski razred z namenom, da se razbije delavski odpor proti fašističnemu režimu. Glede komunistične resolucije pa je Hreščak dejal, da ne morejo zanjo glasovati, ker imajo socialisti svoje obveznosti s politiko levega centra, zato se bodo vzdržali glasovanja. Med govorom je Hreščak tudi polemiziral s komunisti glede njihove politike in nakazal meje sodelovanja med PSI in KPI. Na te njegove kritične pripombe je polemično odgovoril komunist Tonel.

V začetku seje je župan počastil spomin nedavno umrlega predsednika občinskega muzeja Revoltella dr. Oresta Basilia. Nato je odbornik za finance dr. Verza predložil v odobritev sklep o najetju 15.300.000 lir posojila pri ustanovi industrijskega pristanišča za razširitev vodovodnega omrežja na področju industrijskega pristanišča, ki je bil sprejet z večino glasov; sklep o jamstvu za posojila družbe «Autovie Venete» za nadaljevanje del na avto cesti Trst-Benetke, ki je bil prav tako sprejet z večino glasov. Nato pa se je razvila zelo obširna razprava o sklepu o najetju 1.181.414.206 lir posojila pri Blagajni za vloge in posojila za kritje primanjkljaja za poslovno leto 1963. O tem so najbolj obširno govorili svetovalci opozicije, ki so trdili, da je to nenavaden postopek občinske uprave, da najema posojila za kritje primanjkljaja po sprejetih proračunih. Poleg tega so svetovalci opozicije kritizirali odbor, da je že itak naložil prebivalstvu najvišje občinske davke, sedaj pa zadolžuje občinsko upravo za izdatke iz leta 1963. Župan in odbornik za finance sta odgovorila, da si odbor samo prizadeva, da bi občinska uprava lahko delovala v najboljšem redu in da so za to včasih potrebna tudi posojila. Sklep je bil sprejet z večino glasov strank levega centra in z glasovoma svetovalcev Tolloya in Simčiča.

V tramvaju se je ponesrečila

Včeraj popoldne so prepeljali v bolnišnico 58-letno Anno Tonon por. Natalini iz Ul. San Giusto 28 ter jo, s prognozo okrevanja v 8 dneh, sprejeli na nevrokirurški oddelek zaradi udarca po čelu in glavi. Ponesrečenka je povedala, da se je malo prej po Ul. Giulia proti središču peljala v tramvaju proge 9. Nenadoma in iz razlogov, ki jih ni znala razložiti, je hanjo padla neka mlada ženska. Zaradi nenadnega sunka se je Tononova, ki je sedela, nagnila naprej, da je z glavo udarila v naslonjalo stola pred seboj.

Socialistične sekcije obsojajo ameriški napad v Vietnamu

Skupščina sekcije «B. Buozzi (jedra Sv. Jakob, Pončana, Škedenj, Sv. Ana, Sv. Sobota, Naselje S. Sergio) je včeraj zvečer izglasovala resolucijo, v kateri odobrava stališče vsedržavnega vodstva PSI glede dogodkov v Vietnamu, in v kateri izraža željo, da bi vlada obsodila nedopustne nastope Amerikancev, ki z vojnimi metodami ogrožajo mir na svetu.

Skupščina je tudi pozvala vodilne organe federacije PSI naj dajo pobudo za obsojanje uporabe strupenih plinov v Vietnamu.

Trčenje dveh fiatov 600

Sinoči okrog 22.30, se je na Furlanski cesti, blizu stavbe štev. 82, približno 200 metrov pred svetilnikom, dogodila prometna nesreča, pri kateri se je ranilo 6 oseb. Ob tisti uri je 53-letni Albino Urbani s Trga Europa 2, vozil proti središču fiat 600 TS 43517, v katerem so se peljali še njegova 53-letna žena Maria Dragan in zakonca Hippel, 51-letni Giovanni in 51-letna Norma Brusich iz Ul. Crispi 32. Ko je Urbani privozil na lahni ovinek, kjer je cestišče ozko zaradi del za položitev kanalizacije, je nasproti, s fiatom 600 TS 52571, privozil 19-letni Srečko Paulina iz Prečnika 3. V avtu se je peljal tudi 18-letni Aldo De Bernardi iz Ul. Mascagni 18. Zdi se, da je Paulina vozil pomaknjen na levo stran ceste, verjetno pa je vozil po levi tudi Urbani in trčenje je bilo neizbežno, saj šoferja nista niti pritisnila na pedala zavor. Avtomobila sta trčila s prednjimi levimi deli, da sta se karoseriji pomečkali. Ponesrečeni ženski so v bolnišnico prepeljali z zasebnimi avti, moške pa z rešilnimi. Vse ponesrečence so pridržali na nevrokirurškem oddelku, ker so se ranili in pobili po glavah, čelih, prsih in spodnjih udih in vsi se bodo morali zdraviti po 10 dni.

Hudo se je pobil prav pred stanovanjem

Sinoči nekoliko po polnoči so sprejeli s pridržano prognozo na nevrokirurški oddelek neznanca, starega približno 70 let, ki so ga uslužbenci RK pobrali na stopnišču v 2. nadstropju v Ul. Gatteri 10. Mož, ki je ležal nezavesten na tleh, ni imel pri sebi nobenega dokumenta, dobil pa je hud udarec po glavi in se je tudi precej ranil.

Karabinjerji so takoj uvedli preiskavo, da bi ugotovili, ali se je mož sam ponesrečil ali ga je kdo napadel. Njegovo zdravstveno stanje je zelo resno.

Dobro uro pozneje so ugotovili, da je nesrečnež 70-letni Ugo Krischian, ki stanuje pri družini Posarelli v Ul. Gatteri 10 v 2. nadstropju. Domnevajo, da mu je postalo slabo, ko se je vračal domov.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

SESTANEK NA SEDEŽU POKRAJINSKE UPRAVE

Cestne povezave naše dežele z Avstrijo in Jugoslavijo

Pospešiti je treba gradnjo avto ceste Mestre-Trst, nujna pa je tudi zgraditev cest Palmanova-Videm in Villesse-Gorica

Včeraj so se na sedežu tržaške pokrajine sestali predstavniki tržaškega avtomobilskega kluba, župan dr. Franzil, predsednik pokrajine dr. Savona, predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi, predsednik družbe Autovie Venete dr. ing. Visintin ter ravnatelj družbe dr. Candolini. Na dnevnem redu je bilo vprašanje cestne povezave dežele Furlanija-Julijska krajina z Benetkami na eni strani, ter z Avstrijo in Jugoslavijo na drugi. Na sestanku, ki je bil pripravljalnega značaja, so strokovnjaki podčrtali potrebo, da se gradnja nove avto ceste Trst-Mestre kolikor mogoče pospeši, kajti sedanja cestna povezava med obema mestoma je absolutno neprimerna in pomanjkljiva. Sedanja cesta Trst-Mestre spada namreč med najbolj nevarne cestne odseke v Italiji, saj zahteva na leto povprečno po 4,76 nesreče na kilometer. Poleg te nove glavne prometne žile pa je nujno zgraditi tudi odsek nove avtoceste proti Palmanovi do Vidma, kar se tiče cestne povezave s tujino pa je nujno potrebno čim prej zgraditi avtocesto Villesse-Gorica z nadaljevanjem na jugoslovanskem državnem ozemlju do Ljubljane, ter avtocesto Videm-Trbiž z nadaljevanjem v Avstriji.

Na včerajšnjem sestanku so se strokovnjaki sporazumeli, da se bodo vnovič sešli 6. aprila ter povabili na ta drugi pripravljalni sestanek tudi župane vseh prizadetih mest in središč. Glavno zasedanje o novih avto cestah v deželi pa bo v Trstu sredi prihodnjega maja.

Zasedanje o gradbeništvu

V soboto 3. aprila bo v Trstu na trgovinski zbornici deželno zasedanje, posvečeno gradnji ljudskih hiš. Na zasedanju bodo proučili razna vprašanja in potrebe ter možnost skladnega sodelovanja med raznimi ustanovami, ki se ukvarjajo z gradnjo cenenih stanovanj. Zasedanju bo predsedoval odv. Sabbadin, predsednik združenja avtonomnih zavodov ljudskih hiš.

Švedski strokovnjaki v Vidmu in v Trstu

Včeraj so dopotovali v Videm švedski strokovnjaki, ki se zanimajo za vzpostavitev novih poslovnih zvez z italijanskimi gospodarskimi krogi ter še posebej s pokrajinami ob severovzhodni meji države. V glavnem mestu Furlanije je goste s severa pozdravil predsednik videmske trgovinske zbornice dr. Di Maniago. V švedski gospodarski delegaciji je tudi turistični in prosvetni predstavnik Švedske v Rimu. Za danes je na tržaški trgovinski zbornici napovedan sestanek s krajevnimi operaterji in z vsemi, ki se zanimajo za možnosti vzpostavitve novih oblik sodelovanja s Švedsko. Sestanek s krajevnimi operaterji bo ob 11.30 predpoldne.

Avstrijski konzul odhaja iz Trsta

Avstrijski konzul v Trstu, Ernest Hessemberger, je bil premeščen na novo službeno mesto. Včeraj se je g. Hessemberger poslovil od vladnega komisarja dr. Mazze, kateremu se je zahvalil za prijazno gostoljubje, ki ga je bil deležen za časa svojega bivanja v Trstu. Avstrijsko ministrstvo za zunanje zadeve ni še sporočilo, kdo bo nasledil g. Hessembergerju.

POKRAJINSKO KMETIJSKO NADZORNIŠTVO SPOROČA

Koristne pobude za razvoj in izboljšanje živinoreje

Prispevki se nanašajo na vzrejo goveje živine, na kokošerejo in na čebelarstvo

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Trstu sporoča zainteresiranim kmetovalcem, da ima v načrtu s sredstvi, ki jih je stavilo na razpolago Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo v smislu zakona z dne 23.5.1964, štev. 404, člen 1, ki se nanaša na posebne pobude v prid živinoreje, izvesti sledeče dejavnosti:

I. VZREJA GOVEJE ŽIVINE

Natečaj z nagradami za izboljšanje hlevov in senikov

Natečaja se lahko udeležijo vsi kmetovalci, ki nameravajo izvesti higienske izboljšave svojih hlevov in preureditev senikov za dobro hranjenje sena ter opremiti hleve z racionalno opremo.

V ta namen ima natečaj na razpolago 1.700.000 lir. Vpisovanja za udeležbo pri natečaju se sprejemajo do vključno 24. aprila letos.

Prispevek za nakup strojev za molžo, zbiranje in hranjenje mleka

Dan bo prispevek v najvišjem znesku 35 odst. nakupne cene, dokler bo v ta namen razpoložljiva vsota, za nakup strojev za mehanično molžo, filtrov-cedil in hranjenje mleka.

Prošnje, opremljene s proračunom in dokazom posesti, je treba predložiti do 31. maja 1965.

Nagrade za dobro vzrejo telic in dobro vzdrževanje brejih junic

Za povečanje in izboljšanje vzreje telic in brejih junic čiste sivorjave pasme, bo prokrajinsko kmetijsko nadzorništvo nudilo nagrade za dobro vzrejo: za telice bodo odkazane nagrade do največ 15.000 lir za glavo po dovršenem tretjem mesecu starosti; za junice pa do največ 30.000 lir za glavo po končanem tretjem mesecu brejosti.

Dodelitev omenjenih nagrad je odvisna tudi od stanja, v katerem se živinče nahaja in od načina vzreje, ki se izvaja.

II. KOKOSEREJA

Prispevki za nakup kokošerejske opreme

Kmetovalcem - kokošerejcem bo dan prispevek do najvišjega zneska 35 odst. nakupne cene za nakup racionalne kokošerejske opreme.

Še pred nakupom morajo kmetovalci predložiti prošnjo do 31. maja t. l.

Natečaj za gradnjo in preureditev domačih kokošnjakov

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo je razpisalo natečaj, namenjen kmetovalcem, ki nameravajo sezidati ali preurediti svoje kokošnjake. Natečaj ima na razpolago v ta namen 650.000 lir; prošnje pa je treba dostaviti do 24. aprila t.l.

III. ČEBELARSTVO

Prispevek za nakup racionalnih panjev tipa Žnideršič

Za izboljšanje domačega čebelarstva bo dan prispevek do najvišjega zneska 35 odst. nakupne cene za nabavo panjev tipa Žnideršič. Prošnje je treba še pred nakupom dostaviti kmetijskemu nadzorništvu do 31. maja t. l.

Prispevek za nakup racionalne čebelarske opreme in orodij

Za uspešno širjenje racionalnega čebelarstva bo dan prispevek v najvišjem znesku 35 odst. nakupne cene, za nakup sledečega čebelarskega orodja: trčalnic za med, kadilnikov, mask, stiskalnic za izdelavo satnic itd.

Prošnje, ki morajo biti dostavljene še pred nakupom, je treba vložiti do 31. maja t. l.

Za vsa potrebna pojasnila se zainteresiranci lahko obrnejo na Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Trstu — Ulica Ghega, 6/I — Tel. 23-9-27, med uradnimi urami.

Seja deželnega odbora

Po včerajšnji seji deželnega sveta se je na kratko sestal deželni odbor, ki je sprejel nekatere sklepe v zvezi z rednim delovanjem deželnih uradov.

PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK - KONTOVEL PRIREDI DANES 27. MARCA OB 20.30 V KULTURNEM DOMU V TRSTU

koncert moškega zbora

Na sporedu so skladbe GALUSA, MONTEVERDIJA, GOTOVCA, SIMONITIJA, PERTOTA, OTE, MAROLTA in drugih

Dirigent IGNACIJ OTA

Prodaja vstopnic danes od 12. do 14. ure v Kulturnem domu ter eno uro pred pričetkom pri blagajni Kulturnega doma.

Cene: balkon 300 lir, parter 400 lir.

Slovensko gledališče v Trstu

PREDSTAVE V KULTURNEM DOMU

v nedeljo, 28. t. m. ob 16. uri (abonma I popoldanski in abonma II popoldanski)

UGO BETTI

USAD NA SEVERNI POSTAJI

Cene: PARTER 600 lir, BALKON 300 lir

SIMFONIČNI ORKESTER GLASBENE MATICE IZ TRSTA

priredi v gledališču v Kopru danes ob 20. uri

KONCERT OPERNE GLASBE

Dirigent: OSKAR KJUDER

Solisti:

Ljubica Berce-Košuta, Milena Furlan, Marija Bitenc, Nicolo Macillis, Nerina Pelicon, Nadja Pertot, Ivan Sancin in Darij Zlobec

Prošnja pisatelja Dardija tatovom njegovega avta

Tržaškemu pisatelju Dinu Dardiju so te dni neznani tatovi odpeljali avtomobil fiat 500 TS 54045, ki ga je bil pustil v Ul. Rittmayer. Policija je že uvedla preiskavo, da bi našla ukradeni avto, vendar pisatelj Dardi prosi neznance, ki so se odpeljali z njegovim avtom, naj mu vrnejo vsaj mapo, ki je ležala na zadnjem sedežu. V mapi je imel Dardi spravljene kritične razprave o nekaterih tržaških umetnikih. Te kritične razprave je Dardi pripravil za ciklus radijskih oddaj. Tisti, ki so ukradli Dardijev avto, so torej naprošeni, da vrnejo vsaj mapo s spisi. Mapo lahko pustijo pri vratarju na sedežu RAI-TV v Ul. F. Severo 7, ali pa jo pošljejo na omenjeni naslov.

Danes ob 11. uri se bosta na Repentabru poročila

NADJA BIRSA in dr. RAFKO DOLHAR

Svoji članici in njenemu soprogu želi obilo sreče prosvetno društvo Ivan Cankar.

Trst, 27. marca 1965.

PROSVETNI DRUŠTVI ANDREJ ČOK IN OPČINE

ponovita v nedeljo, 28. t. m. ob 16.30 v prosvetnem domu na Opčinah dramo Ksaverja Meška v treh dejanjih

«Pri Hrastovih»

Gledališča

VERDI

Jutri ob 16. uri za dnevni red v vseh prostorih zadnja uprizoritev Wagnerjeve opere «Lohengrin» z istimi nastopajočimi kot pri petkovi predstavi.

TEATRO STABILE

Danes ob 21. uri in jutri ob 17. uri v Avditoriju zadnji predstavi Laure Betti «Mogočna gospa». Cene: parter 2000 lir, za abonente dramske sezone 1200 lir, balkon 500 lir.

* * *

Od torka 30. t.m. peta igra za abonma «Bele noči» F. Dostojevskega. Gostuje dramska skupina Giulio Bosetti-Giulja Lazzarini.

Kino

Nazionale 16,00 «Base luna chiama terra» Scopecolor. Edward Judd, Martha Hyer.
Arcobaleno 16,00 «Le ore nude» Rossana Podestà. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 16,00 «Paga o muori» Hildegarde Neff. Film, ki so ga v celoti vrteli v Trstu.
Fenice 16,00 «Angelica alla corte del re» Michele Mercier. Scopecolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Grattacielo 15,30 «Come uccidere vostra moglie» Technicolor. Virna Lisi, Jack Lemmon.
Alabarda 16,00 «I tre volti» Technicolor. Soraya, Alberto Sordi.
Filodrammatico 16,00 «L'oltraggio» — Paul Newman, Claire Bloom. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Aurora 16,30 «I due pericoli pubblici».
Cristallo 16,00 «Agente 007 missione Goldfinger» Sean

VČERAJ UMIRJENA SEJA DEŽELNEGA SVETA

Odobren zakonski osnutek o sedežih uradov in osebju

Zanj so glasovali KD, PSDI in PSI, proti PLI in MSI, vzdržali pa so se KPI, LSS, PRI in PSIUP

Po predvčerajšnji razburljivi in napeti seji deželnega sveta so se včeraj duhovi pomirili in je svet odobril zakon, ki je povzročil toliko prerekanja. Zanj so glasovali demokristjani, socialdemokrati in socialisti, vzdržali so se komunisti, dr. Škerk, pslupovec Bettoli in republikanec Cumbat, proti pa so glasovali misovci in liberalci.

Prvi je včeraj spregovoril socialist Moro, ki je najprej voščil vse najbolje predsedniku de Rinaldiniju k njegovemu godu, nato pa kritiziral ravnanje večine na predvčerajšnji seji. Pri tem je rekel, da sicer ne misli, da bi bila možna kakšna drugačna rešitev, vendar je bilo treba upoštevati, da so popravki oziroma dodatni členi k zakonu bistveno spremenili njegovo vsebino. Zato bi morala o teh vprašanjih najprej razpravljati pristojna komisija, ki bi jih bila pač sprejela. Socialistom je namreč žal, da je prišlo do nesoglasij, saj se mora svet pač postopno vpeljati v svoje delo.

Zatem je pslupovec Bettoli na podlagi člena 72 notranjega pravilnika predlagal, naj bi se naslovu zakona dodalo še nekaj besed, tako da bi se v celoti glasil takole: «Ureditev in sedež nekaterih uradov v deželi, začasno število osebja in spremembe deželnega zakona št. 3 od 21. novembra 1954». Sicer ne bi bili zadnji, dodatni členi, v skladu z naslovom zakona.

Zatem so spregovorili razni svetovalci, ki so dejali, da se strinjajo z Bettolijevim popravkom. Svetovalec Wondrich (MSI) je dejal, da ni dovolj spremeniti naslov, marveč bi morali postaviti na dnevni red omenjene spremembe prej. Liberalec Trauner je rekel, da je šlo pravzaprav za tri nove člene, ki bi jih morala obravnavati prva komisija; tako pa je bil postopek docela zgrešen. Komunist Pellegrini je rekel, da se strinja z Bettolijevim predlogom. Socialdemokrat Devetag je dejal, da ni bil postopek zgrešen in da so omenjena člena pač odobrili. Mizzau (KD) je tudi rekel, da se strinja s popravkom.

Predsednik Berzanti, je rekel, da po njegovem mnenju predvčerajšnja napetost v svetu ni bila upravičena. Res pa so bili omenjeni trije dodatni členi predloženi nekam kasno. Toda mudilo se je in vzrok za zmedo je bil v tem, da so se šele prekasno zavedli, da bi lahko vlada odklonila zakon, če ne bi vnesli teh novih popravkov oziroma členov, saj bi bil ostal v nasprotju z zakonom št. 3 o deželnem osebju. Lahko bi bili odložili razpravo o omenjenih novih členih, vendar se je predsedstvu zdelo, da bi bilo bolje, da bi se razprava nadaljevala. Iz tega je nastal potem spor. Po Berzantijevem mnenju pa je bil postopek sam po sebi pravilen in bi bilo le priporočljivo poslati novo besedilo v razpravo prvi deželni komisiji. Tudi Berzanti se je izrekel za Bettolijev popravek, nakar so ga soglasno odobrili. Sledile so glasovalne izjave o celotnem zakonu. Komunist Pellegrini je rekel, da se bo njegova skupina pri glasovanju vzdržala, ker je zakon zapleten in nejasen ter prvi člen zakona ne ustreza željam, ki so v parlamentu botrovale členu 34 ustave. Videm ima prav, da zahteva zase uresničenje nekaterih zahtev ter da se mu prizna v deželi posebno mesto, vendar izbrana pot ni najbolj pravilna. Ta pravica Vidma bi morala bolj jasno izhajati iz besedila zakona, pri čemer pa bi se seveda morala ohraniti tudi enotnost dežele.

Socialdemokrat Devetag je rekel, da bo njegova skupina glasovala za zakon, da pa se bo borila, da se bodo upoštevali interesi Gorice.

Socialist Angeli je rekel, da se njegova skupina ne strinja, da so v tem zakonu pravzaprav združili dve različni zadevi. Prav tako se ne strinjajo s postopkom, ki je bil uporabljen pri razpravi o tem zakonu. Socialisti so se zavzemali za deželo, ko so videmski demokristjani še izjavljali: Ali glavno mesto dežele v Vidmu, ali pa dežele sploh ni treba! Socialisti imajo zaupanje v deželo. Važni so pri tem ukrepi, ki jih bo sprejela v korist gospodarstvu in prebivalstvu in ni bistvene važnosti, kje bodo uradi. Seveda pa je treba po drugi strani upoštevati tudi funkcionalnost teh uradov in je zato glede uradov odborništva za kmetijstvo prav, da bodo v Vidmu in bodo s tem bolj dostopni kmetovalcem. Nato je rekel, da bodo socialisti volili ta zakon. Liberalec Morpurgo in misovec Wondrich sta dejala, da bosta njuni skupini glasovali proti zakonu, republikanec Cumbat pa je rekel, da se bo vzdržal. Prav tako je izjavil tudi Bettoli (PSIUP).

Svetovalec dr. Škerk je dejal, da je razprava zbudila mnogo dvomov zlasti v zvezi z uresničenjem člena 34 deželnega statuta. Po njegovem je vsa stvar prenagljena in sedanja rešitev ne pomeni decentralizacije uprave, kot jo predvideva statut. Zato se mora deželni odbor potegovati za to, da bi norme o uveljavljenju statuta določile čimveč polnomočij odposlanstvom (izpostavam). Rekel je nadalje, da je treba upoštevati tudi vprašanje jusarskih pravic, tako da bodo oddeljeni uradi odborništva za kmetijstva tudi v Trstu, da bodo tu reševali zadeve jusarskih pravic in ne bodo morali hoditi prizadeti celo v Videm. Dr. Škerk je dejal, da se bo pri glasovanju vzdržal.

Končno je govoril še demokristjan Ribezzi, ki je seveda izjavil, da bodo glasovali za zakon. Sledilo je glasovanje, katerega rezultat smo omenili že v začetku.

Rok za izročitev prijav «Vanoni» bodo podaljšali?

Kakor znano, zapade zadnji rok za izročitev davčnih prijav «Vanoni» v sredo, 31. marca. Prijave, ki jih mora na Tržaškem izpolniti približno 50.000 davčnih zavezancev, se lahko izročijo na pokrajinskem uradu za neposredne davke (Ufficio Distrettuale delle Imposte Dirette) v palači finančne uprave (Largo Panfili, 2), na občinskem in na pokrajinskem uradu ter se lahko pošljejo na omenjeni davčni urad za neposredne davke tudi s priporočenim pismom.

Pred nekaj tedni so uslužbenci finančnih uradov v državi postavili zahtevo po nekaj gmotnih izboljšavah, zlasti kar zadeva višino njihovih prejemkov v zvezi z izrednim delom, ki ga predstavlja prav vsakoletna prijava davkov «Vanoni», izplačevanje nagrade za akordno delo in nagrade za izredno prizadevnost pri delu. Osrednje gospodarsko - finančne oblasti so odbile omenjene zahteve davčnih uslužbencev in sindikalne organizacije so napovedale, da bodo skušale doseči zahtevane olajšave s stavkovnim gibanjem. Zdaj se čujejo glasovi, da bodo uslužbenci na davčnih uradih stopili v stavko prav prihodnji torek in sredo, to je 30. in 31. marca, ko zapade rok za izročitev davčnih prijav Vanoni. Za sedaj ni še gotovo, ali bo osebje davčnih uradov prihodnji torek in sredo res stavkalo, vendar je treba s to možnostjo računati. Zato naj davčni zavezanci, ki še niso izpolnili odnosno ki še niso izročili ali poslali svoje prijave na davčni urad, to store še danes ali v ponedeljek; sicer pa je verjetno, da bo finančno ministrstvo v primeru stavke davčnih uslužbencev podaljšalo rok za izročitev prijave za ne kaj dni. Tudi v primeru stavke pa bo mogoče izročiti prijave tudi v torek in sredo na občinskem in pokrajinskem uradu ter na pošti.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Policija prestregla «odlet» švedskih rac iz pristanišča

Našla jih je pri treh delavcih, ki so si jih protipravno prilastili
Potrjena prvostopna razsodba zaradi smrtne prometne nesreče

Pred prizivnim sodiščem (predsednik Franz, tožilec Marsi, zapisnikar Parigi) se je moral zagovarjati Giordano Pichel, ki je bil obtožen, da je v novi prosti luki ukradel dve zmrznjeni raci, ki so ju malo prej iztovorili s švedske ladje «Barcarolle».

Dogodek, ki je pripeljal Pichela pred sodnike, se je odigral že pred dvema letoma. Švedska ladja je v določenem trenutku iztovorila na kopno v novem pristaništu večje število zabojev s konserviranimi racami. Pristaniški uslužbenci pa so opazili, da so bili nekateri zaboji že odprti. Takoj so obvestili poveljstvo luške policije, ki je zaostrila kontrolo na prehodih pristaniškega področja. Na limanice, ki so jih policisti nastavili, so se ujeli trije luški delavci: omenjeni Pichel, Roberto Jullien in Dario Jerin.

Prva dva sta priznala, da sta se polastila določenega števila rac (Jullien 3 in Pichel 2), medtem ko je Jerin trdil, da mu je edino raco, ki so jo preiskovalni organi našli pri njem, podaril neki neznanec.

Vsi trije obtoženci pa so se v glavnem zagovarjali, trdeč, da so se polastili rac v dobri veri. Oni niso namreč odprli zabojev, temveč so samo pobrali blago, ki je padlo na tla pri izkrcavanju. Spričo splošnih navad v pristaništu so menili, da je popolnoma zakonito, če si prisvojijo blago, ki ne pripada več nikomur.

Kazensko sodišče pa ni bilo tega mnenja ter jih je obsodilo vsakega na 3 mesece zapora in 15.000 lir globe. Sodniki so menili da so bile obtežilne okoliščine enakovredne olajševalnim ter so med drugim sklenili, da je kazen pogojna in je ne bodo vpisali v kazenski list. Pripomniti moramo, da je ena izmed obtežilnih okoliščin zadevala dejstvo, da so obtoženci okradli svojega gospodarja, se pravi upravo Javnih skladišč.

Proti tej razsodbi se je pritožil samo Pichel, ki je zahteval, naj ga sodniki oprostijo vsake obtožbe vsaj zaradi pomanjkanja dokazov. Če bi prizivno sodišče ne sprejelo te teze, potem bi mu moral naložiti vsaj najnižjo kazen, ker olajševalne okoliščine nadkriljujejo obtežilne. Prizivni sodniki pa niso sprejeli teh tez ter so potrdili prvotno razsodbo. Pichel se je pritožil na kasacijsko sodišče.

* * *

Pred istimi sodniki se je morala zagovarjati tudi 24-letna Annamaria Titon iz Tavagnacca, ki je bila obtožena, da je nenamerno ubila svojega zaročenca Maria Bottija.

Tudi v tem primeru gre za eno izmed toliko prometnih nezgod, ki jih povzročijo začetniki, ko se učijo upravljati motorna vozila. 12. maja 1963 sta se po cesti, ki gre iz Pagnacca v Feletto Umberto pri Vidmu, peljala Titonova in Botti. Zdi se, da je mladenič hotel naučiti zaročenko, kako se upravlja motor. Dekle je sedla na sprednji sedež, a mladenič na zadnjega. Na nekem ovinku je neizkušena motoristka izgubila oblast nad vozilom ter zdrknila s ceste. Pri padcu se je Botti smrtno ponesrečil.

Kazenski sodniki v Vidmu so menili, da je Titonova zagrešila nenamerni umor ter prekršila cestni zakon glede vozniškega dovoljenja ter so jo zato obsodili na 4 mesece zapora, na 1 mesec in 10 dni pripora ter na 4444 lir globe.

Pripomniti je treba, da se je tudi dekle hudo ponesrečila: zlomila si je hrbtenico ter še danes ne more hoditi.

Spričo tega se je pritožila na prizivno sodišče. Med drugim je skušala dokazati, da ni prišlo do nesreče po njeni izključni krivdi. Povedala je, da je pravzaprav Botti, vsaj deloma upravljal vozilo (med drugim je baje z obema rokama držal krmilo). Ker pa je dekle precej visoka, ni opazil ovinka ter z veliko hitrostjo zletel s ceste.

Prizivni sodniki pa niso upoštevali tega zagovora ter so potrdili prvotno razsodbo.

Nedovoljeno razdeljevanje reklamnih letakov

66-letni delavec Vitale Vattovaz s Trga Ponterosso 2 je bolj trmast, s tem pa si je nakopal nevšečnosti. Prejšnji teden so ga agenti zasačili v Ul. Ghega, kjer je tujim turistom razdeljeval reklamne letake za neko trgovino v središču. Agenti so ga posvarili in ga spustili. Toda Vattovaz nasveta ni hotel poslušati Pred tremi dnevi so ga agenti spet zasačili, ko je na vogalu Ul. Roma in Ul. Torrebianca spremljal turiste v neko trgovino. Vattovza so agenti prijavili sodišču zaradi prekrška člena 121 zakona o javni varnosti, ker je delal reklamo brez predpisanega dovoljenja.

Nezgoda šoferja

Sinoči se je ponesrečil 51-letni šofer Lino Crocetta iz Padove, Campo San Pietro, ki se je ranil po čelu in levem sencu. Crocetta, ki je uslužben pri podjetju «Martellazzo» iz Padove, je pred skladišče vina «Notarangelo» v Ul. Bellini pripeljal tovor vina. Ko je že raztovoril tovor, je hotel zapreti stranico tovornika. Stranica pa mu je zdrknila z rok in se odprla, pri tem pa ga je zadela v glavo. Crocetto so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v 12 dneh sprejeli na nevrokirurški oddelek.

Smrtne posledice prometne nesreče policistov v Bazovici

27-letni agent javne varnosti Nicola Tripaldi, dodeljen vojašnici «Beleno» v Ul. Revoltella, ki je v petek 19. t.m. postal žrtev hude prometne nesreče v Bazovici, je včeraj zjutraj ob 9.30 na nevrokirurškem oddelku bolnišnice podlegel hudim zadobljenim poškodbam.

Kot smo poročali, se je Tripaldi ponesrečil v Bazovici, ko se je na motorju TS 23112 peljal proti Trstu. Tistega jutra sta se Tripaldi in njegov prijatelj 23-letni agent javne varnosti Giuseppe Russomanno navsezgodaj odpeljala s Peska, kjer sta bila v službi, in se napotila v mesto. Ko je Tripaldi privozil na križišče glavne ceste in ceste v Bazovico, je zavil po slednji in to je bilo zanj usodno. Privozil je navzdol po cesti nasproti bara, ko pa je hotel obrniti na levo proti mestu, se je zgodilo nepričakovano. Motor je na ovinku zdrsel in se z vso silo zaletel v stavbo restavracije «Pri pošti». Zaradi silovitega trčenja je Tripaldija vrglo v motorja, da je z glavo udaril v rob okna restavracije.

Oba ponesrečenca so tedaj z rešilnim avtom RK nemudoma prepeljali v bolnišnico, kjer so Tripaldija nujno sprejeli na nevrokirurški oddelek. Njegovo zdravstveno stanje je bilo hudo in zdravniki so si pridržali prognozo. Kljub vsem negam se je Tripaldijevo zdravstveno stanje poslabšalo in včeraj zjutraj je nesrečnik izdihnil. Njegov prijatelj Russomanno pa se je pri nesreči samo lažje pobil in se bo moral zdraviti 10 dni.

PRI GRADNJI MARIJINEGA DOMA PRI SV. IVANU

Hud padec zidarja iz Trebč z višine 6 metrov na cesto

Kavelj škripca ga je zagrabil za hlače in dvignil, ko pa so se hlače raztrgale, je padel na tla

Včeraj navsezgodaj se je v Ul. Brandesia, kjer je v gradnji nov Marijin dom pri Sv. Ivanu, pripetila nesreča na delu, ki na srečo ni imela hujših posledic. Okrog 7. ure je skupaj z drugimi delovnimi tovariši nastopil delo tudi 51-letni zidar Emil Kralj iz Trebč 173, ki je uslužben pri gradbenem podjetju Sosič s Proseške ceste 20 na Opčinah. Kralj se je povzpel na zidarski oder in pričel z delom. Tedaj pa je moral s pomočjo škripca nekaj dvignitj na oder, zato ga je spravil v pogon. Toda nepričakovano je kavelj prijel zidarjevo hlačnico in škripec je Kralja potegnil za več kot dva metra nad odrom. Na srečo so se prisotni delavci zavedli nevarnosti in takoj izklopili škripec, toda še preden so lahko Kralju priskočili na pomoč, da bi ga osvobodili, so se njegove hlače raztrgale in nesrečnik je padel na cesto z višine približno 6 metrov.

Pri padcu na asfalt se je Kralj pobil in ranil po desnem sencu, prsih in desnem stegnu. Z zasebnim avtom so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v 20 dneh sprejeli na nevrokirurški oddelek.

Kino na Opčinah

predvaja danes, 27. t. m. ob 18. uri barvni Panavision film:

VACANZE sulla SPIAGGIA

(POČITNICE NA PLAZI)

Igrajo:
BOB CUMMINGS
DOROTHY MALONE
FRANKIE AVALON
«ANNETTE» FUNICELLO
in drugi

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 27. t. m. ob 19.30 uri Cinemascope technicolor film:

La congiura dei potenti

(ZAROTA MOGOČNIH)

po slavnem romanu: «Čudež volkov»

Igrajo:
ROSANNA SCHIAFFINO, JEN LUIS BARUT, ROGHER SANIN

Goriško-beneški dnevnik

NA VČERAJŠNJI SEJI OBČINSKEGA SVETA

Odgovor odbornika Moiseja na očitke misina Pascolija

«V čast in v veliko zadovoljstvo mi je, da sem sodeloval v odporniškem gibanju ter bil leta 1943 v jugoslovanskih partizanskih formacijah»

Na včerajšnji seji občinskega sveta v Gorici so bile pojasnjene nekatere izjave, izrečene v hudi besedni bitki med misini in demokristjani, svetovalci in odborniki, na ponedeljski seji občinskega sveta. Kakor se čitatelji prav gotovo spominjajo, so misini s truščem zapustili dvorano, ker so se znašli osamljeni na sramotnem odru, ko je občinski svet na predlog svetovalca dr. Terenzija (KD) soglasno obsodil misinsko obmejno provokacijo.

Misin odv. Pascoli je včeraj dejal, da je bila njihova reakcija zaradi tega tako odločna, ker je njihovo početje obsodil ravno dr. Terenzio, od katerega kaj takšnega niso nikoli pričakovali.

Kar pa zadeva obdolžitev odbornika Moiseja, češ da «titin» sedi v občinskem odboru, je prizadeti odbornik prebral daljšo izjavo v osebnem imenu, v kateri je dejal, da Pascoli z veliko lahkoto žali na sejah občinskega sveta demokratične ustanove in osebe.

«Za Pascolija in njegove so protiitalijani vsi tisti, ki niso bili fašisti in so se borili na drugi strani barikad. Zato je jasno, da je zanj sramotno, če sem sodeloval v odporniškem gibanju ter bil leta 1943 v jugoslovanskih partizanskih formacijah. Zame je to častno in veliko zadovoljstvo,» je dejal odbornik Moise. Potem je navajal nauke, do katerih se je dokopal med tem bojem ter svoje italijansko pokolenje. Ugotovil je, da je trpljenje prebivalstva Julijske krajine neposredna posledica pogrešene fašistične politike, «ki ste jo vi in vaši kamerati slepo branili in kar je najslabše jo še vedno branijo. Jaz vidim v vas, kot predstavnikih ideje, prve in najodgovornejše ljudi za izgubo naših krajev v Dalmaciji in Julijski krajini.»

Pripombe vodstva PSI k poročilu tajništva PSDI

Tiskovni urad pokrajinske federacije PSI sporoča, da je političnо tajništvo goriške federacije smatralo za potrebno, dati nekaj pripomb k nedavnemu poročilu tajništva PSDI.

Predvsem zavrača tajništvo PSI tezo tajništva PSDI o nekakem pokroviteljstvu te stranke za vstop PSI v takoimenovano demokratično področje. PSI sama odloča o svojih političnih izbirah ter pri tem v največji meri in dejansko upošteva pravo demokracijo že vseh 70 let svojega obstoja in dosledne borbe za koristi delavcev. Za PSI politika levega centra ni nikoli pomenila kakšen žolčen protikomunizem.

Kar se tiče predstoječih upravnih volitev, se PSI oslanja na utrditev ljudske uprave, kjer ta že obstaja in na vključitev socialističnih sil v upravo tistih občin, kjer obstaja možnost, da se upravo pomakne proti levi, na osnovi konkretnih programov za demokratično obnovo.

PSI zavrača namen PSDI, ki bi hotela vsiliti svojo politično usmerjenost in smatra, da je bilo poročilo PSDI prežeto s predvoliino mrzlico.

Socialisti vsekakor tudi v bodoče ne bodo dovzetni za kakšno izsiljevanje ali politične pritiske od katere koli strani.

Deželna proslava v Vidmu o glasovalni pravici žena

V nedeljo 28. marca ob 10. uri bo v dvorani Ajace na županstvu v Vidmu deželna proslava 20. obletnice ženske glasovalne pravice. Govor o tej pomembni pridobitvi bo na svečanosti imela podtajnica v ministrstvu za industrijo in trgovino poslanka Maria Vittoria Mezza. Proslavo prireja deželni odbor Zveze italijanskih žena (UDI).

PRED RAZPRAVO V POKRAJINSKEM SVETU

Pokrajinski proračun predvideva 470,5 milijona lir primanjkljaja

Pokrajinska uprava bo tudi v bodoče težila za okrepitvijo dobrih sosedskih odnosov z Jugoslavijo in sporazumno reševanje skupnih problemov

Za danes popoldne je sklicana seja pokrajinskega sveta, za katero sta na dnevnem redu poleg predsednikovih sporočil samo dve točki, ki pa bosta vzeli precej časa zaradi debate, ki se predvideva o njih. To sta pokrajinski obračun za 1963 in pa proračun za letošnje leto.

V poročilu, ki spremlja proračun za leto 1965, poudarja pokrajinski upravni odbor, da bo njegove postavke v precejšnji meri izvajal že novi pokrajinski svet in odbor, ki bosta izvoljena na bližnjih upravnih volitvah. Zato so bili zelo zmerni pri formiranju teh postavk. Proračun ima v svojem okvirnem obsegu namen omogočiti nadaljevanje in reden razvoj osnovnih nalog pokrajinske uprave, izvedbo pobud, ki so bile že začete ter omejiti proračunski primanjkljaj, pa čeprav bo ta večji kot za prejšnje leto.

Med deli, ki jih bo treba nadaljevati, omenja poročilo ureditev in asfaltiranje bivših občinskih cest; ki so prišle pod pokrajinsko upravo. Z gospodarskega področja omenja Center za tehnični razvoj zadružništva na briškem kmetijskem področju, Konzorcij za gospodarski razvoj krminskega področja, Konzorcij za industrijsko področje v Tržiču, Konzorcij za gospodarsko načrtovanje na Goriškem ter Konzorcij za industrijsko področje v Gorici, ki je v načrtu. Vse te pobude bo treba nadaljevati tudi v prihodnjih mesecih.

Pokrajinska uprava zagotavlja nadalje, da bo tudi v bodoče napravila vse potrebno za nadaljnjo okrepitev dobrih odnosov z jugoslovanskimi oblastmi, za rešitev skupnih problemov in za nadaljnji razvoj mirnega sožitja in dobrega sosedstva ter sodelovanja obmejnega prebivalstva.

Prav tako bo sodelovala z drugimi pokrajinskimi organizmi pri odpravi težkoč, ki motijo gospodarsko in socialno ravnotežje, s posebnim ozirom na sedanjo gospodarsko krizo.

Kar se samih številk proračuna tiče navaja poročilo, da bo znašal predvideni primanjkljaj 470 milijonov lir ali za 40,5 milijona lir več kot za prejšnje leto. Kar se dohodkov pokrajinske uprave tiče so ti predvideni za letos v znesku 1.254 milijonov lir, izdatki pa naj bi dosegli 1.297 milijonov lir. Celoten proračun pa predvideva 2 milijardi 750.980.000 lir dohodkov in prav toliko izdatkov. V teh številkah je seveda zapopadena tudi vsota 470 milijonov lir, za katero bo morala pokrajina vzeti posojilo, za kritje že omenjenega proračunskega primanjkljaja.

NA POBUDO GORIŠKE OBČINE

Prihodnji teden trije operni večeri

V torek, sredo in četrtek 30. in 31. marca ter 1. aprila priredi goriška občinska uprava v kino dvorani Verdi v Gorici tri operne večere najbolj popularnih italijanskih del, in sicer «Traviate», «Madame Butterfly», in «Rigoletto». V delih pojejo naslednje pevke in pevci:

Boscarino Emma, Gastaldi Lidia, Iannello Teresa, Mayer Scilla, Saulig Beatrice in Villani Renata.

Bersellini Otello, Castagnetti Mario, Castagnoli Pino, Galluzzi Alessandro, Piva Franco, Romani Regolo, Tessari Bruno in Grella Bruno. Direktor orkestra je Enrico Pessina, režiser Giordano Callegari, pevovodja Ernesto Pirisi.

Oštevilčeni parterni in galerijski sedeži bodo po 1500 lir, oštevilčeni parterni in galerijski sedeži druge vrste po 1000 lir. Vstopnice je mogoče kupiti v Verdijevem gledališču, tel. 31-39. Uslužbenci podjetij, uradov in ustanov bodo deležni posebnih popustov, če bodo vstopnice kupili skupaj. Za najmanj 30 vstopnic se bo cena znižala na 1200, odnosno 800 lir. Pričetek predstav ob 21. uri.

PISMO UREDNISTVU

Cesta v Grojni še vedno ni urejena

Spoštovano uredništvo!

«Pomlad se bliža in z njo doba, ko bodo Goričani in mnogi drugi prebivalci mest naše dežele, zlasti Trsta, prihajali na izlete k nam v Brda. Spet nas bodo obiskali, ker so Brda spomladi lepa zaradi tisočev cvetočih sadnih dreves, bujne zelene trave in lepih pogledov. Toda poleg vsega tega bodo našli spet isto neurejeno in luknjasto cesto po Grojni, ki jih bo pozdravila, ko bodo namenjeni k nam, ali jim zapustila slab vtis, ko se bodo vračali domov. V Gorici so nam večkrat obljubili, da jo bodo asfaltirali. Če bi bila pod števerjansko občino, bi to že zdavnaj uredili, ker pa je pod goriško, si ne moremo pomagati. Ali zares ni mogoče najti v občinski blagajni v Gorici tistih nekaj sto tisočev, da bi cestišče polili z asfaltno maso in odstranili prah, blato in luknje. Prosimo vas, če ste tako prijazni, da objavite tole naše pismo, ki ga preko vas naslavljamo pristojnim oblastem.»

Uničenje okuženih koruznih stebel

S posebno okrožnico nalaga goriški župan vsem prizadetim kmetovalcem in drugim lastnikom dolžnost, da do 15. aprila letos poskrbijo za uničenje okuženih koruznih stebel. Uporabijo jih lahko kot steljo za živino, ali kot gorivo ali za živinsko krmo. Vsekakor je treba ravnati tako, da se uniči zarod škodljivcev, ki bi utegnil biti v steblih. Ta stebla je treba porezati na polju prav pri tleh. Pravtako je treba uničiti okužene storže.

Kdor bi tega ne storil sam v določenem roku, bodo zanj napravili to delo občinski uslužbenci, toda na njegove stroške.

PONOČI V UL. MATTIOLI

Neznanci hoteli vlomiti v Korenovo trgovino

Ko je gospodar prižgal luč, so se verjetno ustrašili in opustili svojo namero

Včeraj dopoldne okrog 9. ure je prišel na goriško kvesturo Stanko Koren, ki ima trgovino z instalacijskimi in hidravličnimi predmeti v Ul. Mattioli v Gorici. Javil je, da so ponoči neznanci skušali vdreti skozi dvoriščna vrata v njegovo trgovino.

Po njegovih izjavah se je to moralo zgoditi kmalu po polnoči, ker je sam vstal nekaj po tretji uri, da bi odklopil ogrevalnik na nafto. Prav šumenje tega ogrevalnika je omogočilo vlomilcem, da so lahko poskusili s svedrom napraviti luknjo pri vratih in izrezati angleško ključavnico. Po vsej verjetnosti pa so se ustrašili luči, ki jo je prižgal gospodar, ko je vstal, pa tudi zato, ker potem ni bilo več šumenja motornega ogrevalnika, ter so opustili svojo namero in odšli praznih rok. Ko so domači zjutraj hoteli v trgovino, so opazili zelo vidne sledove nameravanega nočnega vloma.

Policija si je ogledala prizorišče in sedaj na podlagi sledov, ki so jih pustili za seboj, skuša najti nezaželene nočne obiskovalce.

S kolesa je padel

Včeraj popoldne so poklicali avto Zelenega križa na križišče Ulic D'Aosta in Rossini, kjer je padel s kolesom 65-letni Luigi Giglio, ki stanuje v Gorici Ul. Madonnina 17. Ker je bil mož nezavesten, so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico. Tam so mu ugotovili udarec na glavi in izgubo spomina. Pridržali so ga za 10 dni na zdravljenju.

Sindikalne vesti

Sindikalna stroka FIOT-CGIL je včeraj zahtevala pri Zvezi industrijcev v Gorici in Tržiču, naj izplačajo podjetja velikonočno nagrado tekstilnim delavkam v Podgori in Ronkah ter v Sovodnjah. Obenem je zahtevala sestanek, da se določi proizvodna nagrada za delavke v podjetjih INTES v Zagraju in Ciflit v Tržiču. Nagrade je zahtevala na podlagi tovarniških sporazumov, podpisanih prejšnja leta, ter pridobljenih pravic v teh obratih.

Tajništvo CGIL pa je zahtevalo sestanek, na katerem naj se pogovorijo o ravnanju s suspendiranimi delavkami, ki so v nosečem stanju. Na podlagi zakona 860 od leta 1950 o normativnem in gospodarskem ravnanju nosečnic, imajo te ženske pravico za zaposlitev in zdravstveno oskrbo.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA V GORICI

V družbi dekleta je oviral promet na mostičku v Stražicah

Razveljavljena obsodba zaradi napačnega sodnega postopka - Obsodbe zaradi menic brez kritja

Včeraj so pred goriškim okrožnim sodiščem obravnavali celo vrsto prizivov.

Prva je bila na vrsti zadeva natakarja 19-letnega Giovannija Cravosa iz Gorice Ul. Gen. Papa 2. Tožil ga je 34-letni Viktor Klavčič iz Gorice Ul. Lunga 58, ki je trdil, da ga je Cravos udaril v obraz, ko ga je on oštel, ker je v družbi z dekletom oviral prehod na mostičku čez Sočo v Stražicah. Cravos pa je dal precej drugačno izjavo in trdil, da ga je najprej udaril Klavčič To se je zgodilo 13. maja lani in Klavčič je bil na slabšem, ker je dobil poškodbe ozdravljive v 5 dneh.

Pri prvi obravnavi dne 24. septembra je bil Cravos obsojen na dva meseca zapora. Njegov zastopnik dr. prok. Turel je včeraj poudaril, da pri prvi razsodbi niso upoštevali izjave priče Marije Paziente, ki je potrdila izjave obtoženca. Zato je predlagal naj obtoženca oprostijo ker se je le branil. Sodišče pa je potrdilo prvo razsodbo ter bo moral Cravos plačati še dodatne sodne stroške.

V odsotnosti obtožencev so nato obravnavali zadevo kamionista 27-letnega Darija Peršiča in uradnika 27-letnega Alcea Alpinija, oba iz Tržiča. V obtožnici je rečeno, da sta izdala bančne čeke na Mestno hranilnico v Gorici, ne da bi imela potreben denar na tekočem računu. Alpini je izdal ček za 11.500 lir, Peršič pa za 707.250 lir. Okrajni sodnik v Tržiču ju je obsodil dne 3 septembra lani, Peršiča na 100 tisoč lir globe in Alpinija na 40 tisoč lir globe.

Branilec odv. Bani je v zadevi Alpinija izjavil, da je delal v dobri veri in gre za majhno vsoto; za Peršiča pa je dejal, da mu banka ponavadi izplača tudi delno nekrite čeke, ker je že dolgo njen klient ter je bil vedno pošten. Sodišče je vkljub temu potrdilo prvostopno razsodbo in nove stroške.

Zaradi podobnega prestopka se je moral zagovarjati tudi 45-letni šofer Benedetto Curci iz Gorice Ul. III. Armata 144. Marca meseca lani je namreč poslal goriški podružnici Bance Popolare Giuliana v plačilo ček za 300 tisoč lir, ne da bi imel potrebno kritje. Poleg tega tudi ni imel v redu svojega knjigovodstva.

Okrajni sodnik v Gorici ga je obsodil na 4 mesece zapora in globo 100 tisoč lir. Branilec Luzzatto je predlagal, naj razveljavijo prvo razsodbo, ki da ni bila pravilna, ker na pozivu Curciju ni bil naveden točen datum razprave. Sodišče je predlog sprejelo in vrnilo vso zadevo okrajnemu sodniku.

Ker je vozil motocikel brez predpisanega voznega dovoljenja, je bil v odsotnosti obsojen 43-letni mehanik Giuseppe Intrepido iz Tržiča, Ul. Valentinis 62. Sodnik v Tržiču ga je lani obsodil na 2 meseca pripora in 80 tisoč lir globe. Tudi prizivno sodišče je potrdilo to osodbo.

Uspešen lov na lisice v Špetru v Benečiji

Lovski čuvaj občinskega lovišča v Špetru v Beneški Sloveniji je s svojimi pomočniki imel v zadnjem času precej uspešen lov škodljivih in roparskih živali. S posebno elektronsko napravo za privabljanje lisic, ki so jo izdelali v Ameriki, so v nekaj dneh privabili in ujeli 25 lisic ter nad 50 drugih škodljivih živali, kot so divje mačke, dihurji, podlasice in podobno.

Očitno se je nova naprava prav dobro obnesla in jo bodo lahko uporabljali tudi na sosednjih področjih ter s tem pomagali tudi kmetom v borbi proti škodljivcem. Zlasti kokoši se bodo oddahnile, če ne bo več lisic, saj so prejšnji teden samo enemu kmetu v Podbonescu pomorile kakih 100 kokoši.

Guma pri motociklu mu je počila

Včeraj popoldne okrog 13.15 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 26-letnega Gualtiera Pauluzzija iz Podgore, Ul. Cotonificio 8. Zdravniki so mu pri pregledu ugotovili udarec na levem kolenu in zlom desne noge v gležnju, ter so ga pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 20 dneh.

Pauluzzi je povedal, da se je ponesrečil, ko se je okrog 10. ure dopoldne peljal z motociklom iz Gorice v Mošo. V bližini tega kraja mu je počila guma na zadnjem kolesu. Zato je izgubil kontrolo nad vozilom in padel.

Pri delu na vrtu si je zlomila nogo

Včeraj ob 13.30 so pripeljali v goriško bolnišnico 73-letno Frančiško Keber iz Moše, Ul. del Monte 6, ki so ji ugotovili zlom leve noge. Pridržali so jo za 30 dni na zdravljenju. Žena je povedala, da se je ponesrečila že prejšnji dan, ko je delala na vrtu pri hiši. Tam je padla tako nesrečno, da si je prizadejala navedene poškodbe.

Kino

VERDI. 16.30: «Questo pazzo, pazzo, pazzo pazzo mondo», S Tracy, M. Berne in M. Rooney; ameriški barvni kinemaskopski film.

CORSO. 16.30: «Angelica alla corte del Re». M. Marcier in J. L. Trintignant; barvni kinemaskopski film, mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

MODERNISSIMO. 16.00: «Gli invincibili tre», A. Teel in R. Neri, ameriški barvni kinemaskope v barvah.

VITTORIA. 17.15: «Sam il selvaggio», Brian O'Keith in M. Cristen. Dodatek barvna slikanica «Cip, Ciop ed elefante». Ameriški film v barvah.

CENTRALE. 17.15: «Gli impetuosi», J. Darren, P. Tiffin. Ameriški barvni film. Zadnja predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO, Verdijev korzo št. 57, tel. 28-79.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri, 28. marca bo v Gorici odprta cvetličarna JOŽEF BANDELJ na Travniku št. 6, tel. 54-42.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 15 stopinj ob 15.30 in najnižjo 1,8 stopinje ob 3.15. Dežja je padlo 2,4 mm; povprečna dnevna vlaga je dosegla 76 odstotkov.

šport šport šport šport šport

ODBOJKA — JUTRI V ŠOLI MORPURGO

Bor - Zavattaro za četrto mesto

Med Borovimi navijači vlada za jutrišnje srečanje veliko zanimanje, saj bo odločalo o boljšem ali slabšem končnem plasmaju ene ali druge ekipe. Bor bo namreč gostil bolonjski Zavattaro, ki je trenutno uvrščen za mesto višje. Povedati pa moramo še, da so Emilijanci v odlični formi, saj že šest nedelj niso okusili poraza. Tudi slovenska šestorka je v pozitivni fazi in je preteklo nedeljo osvojila že četrto zaporedno zmago. Kot vidimo torej bo srečanje zelo zanimivo in napeto, čeprav imajo gostje nekoliko prednosti, ker so bolj izkušeni in predvsem imajo odlično igro. Torej za Bor zelo težko in predvsem važno srečanje. Zato vabimo vse tiste, ki se še niso odločili, naj prisostvujejo tekmi.

V drugih srečanjih tega kola ni najmanjšega dvoma kdo bo zmagovalec. Tako bodo leaderji gostili Flog in ponovna zmaga jim ne bi smela uiti. Drugouvrščeni milanski CSI bo po našem mnenju z lahkoto na lastnem igrišču odpravil Olimpijo. Celana bo morda imela najlažji posel. V goste ji pridejo gasilci iz Padove, ki so le senca nekdanje ekipe. Preostaja nam še gasilska enota iz Mester, ki bo nastopila v lagunskem derbyju proti Fiammi. Ta je v zadnjih srečanjih dokazala, da je v zelo slabi formi in tudi v nedeljo mislimo, da ji ne bo uspelo osvojiti obeh točk.

Kot vidimo bo «clou» tekma tega kola v Trstu med Borom in Zavattarom.

Tekma Bor - Zavattaro bo v telovadnici šole Morpurgo (Viale C. Elisi) ob 10.30.

RITTER

Tako jutri moštva na igriščih

- **ROMA**
Cudicini; Tomasin (Carpenetti), Ardizzon; Carpanesi (Tamborini), Losi, Schnellinger; Salvori, De Sisti, Nicolè, Angelillo, Francesconi.
LAZIO
Cei; Vitali (Zanetti), Dotti; Carosi, Pagni, Gasperi; Mari, Governato, Galli, Christensen, D'Amato.
- **CATANIA**
Vavassori; Lampresi, Ramballdelli; Fantazzi, Bicchierai, Magi; Calvanese (Danova), Biagini, Rozzoni (Calvanese), Cinesinho, Facchin.
LR VICENZA
Patregnani; Volpato, Savoini; Tiberi, Carantini, Stenti; Vastola, Menti, Campana, Dell'Angelo, Colausig.
- **BOLOGNA**
Negri, Furlanis, Pavinato; Tumburus, Hanich, Fogli; Perani, Maraschi, Nielsen, Haller, Pascutti.
FIORENTINA
Albertosi, Robotti, Pirovano (Castelletti); Guarnacci, Gonfiantini, Benaglia (Pirovano); Hamrin, Maschio, Orlando, Bertini.
- **TORINO**
Vieri, Poletti, Buzzacchera; Puia, Cella, Rosato; Simoni (Albrigi), Ferrini, Hitchens, Meroni, Crippa (Carelli).
MESSINA
Baroncini, Garbuglia, Clerici; Benatti, Ghelfi, Landri, Gioia, Passoni, Schutz, Derlin.
- **SAMPDORIA**
Sattolo, Vincenzi, Delfino Franzini (Dordoni), Fontana, Morini; Frustalupi, Dordoni (Lojacono), Sormani, Pienti, Barison.
JUVENTUS
Anzolin, Gori, Sarti; Bercellino, Castano, Leoncini; Dell'Omodarme (Sacco), Del Sol, Sivori (Dell'Omodarme), Sacco (Sivori), Stacchini.
- **MANTOVA**
Zoff, Morganti, Corsini; Tarabbia, Pini, Bartolomei; Pagani, Johnson, Di Giacomo, Tomeazzi, Trombini.
GENOA
Da Pozzo, Bagnasco, Bruno; Colombo, Bassi, Baveni; Cappellini, Pantaleoni (Giacomini), Koelbl, Zigoni (Locatelli), Gilardoni.
- **ATALANTA**
Pizzaballa, Anquilletti, Nodari; Pesenti, Gardoni, Colombo; Petroni, Bolchi, Nova, Mereghetti, Magistrelli.
CAGLIARI
Bertola, Martiradonna, Tiddia, Cera, Vescovi, Longo, Visentin, Rizzo, Cappellaro, Creatti, Riva.
- **INTER**
Sarti, Burgnich, Facchetti; Bedin, Guarneri, Picchi; Jair, Mazzola, Domenghini, Suarez, Corso.
MILAN
Barluzzi, Trebbi, Pelagalli; Benitez, Maldini, David (Trappatoni), Mora, Ferrario, Altafini, Salvi (Amarildo), Lodetti.
- **FOGGIA**
Moschioni, Valadè, Micelli; Bettoni (Tagliavini), Rinaldi, Micheli; Favalli, Gambino, Lazzotti, Patino.
VARESE
Miniussi; Marcolini, Maroso; Ossola, Beltrami, Soldo; Andersson, Szymaniak, Traspedini, Chucchi, Vetrano.

AMATERSKI NOGOMET

Enajstorici Primorja jutri dopoldne pri Sv. Ivanu in Nabrežini

V nedeljo čaka enajstorico proseškega Primorja naporna tekma za četrto mesto v lestvici Postelegrafonici. Ta zanimiva tekma bo jutri ob 10.30 na igrišču pri Sv. Ivanu.

Po zadnjih ne preveč uspešnih nastopih, smemo pričakovati, da bo Primorje v nedeljo napelo vse sile in da se bo predstavilo na igrišče z najboljšo postavo. Morala igralcev ni preveč visoka, zaradi česar je potrebno, da se v nedeljo zberejo ob robu igrišča navijači

Mladinska ekipa proseškega kluba pa bo igrala ob 10.45 v Nabrežini proti Libertas.

KOLESARSTVO

Pokal PD

Pokal Primorskega dnevnika, namenjen zmagovalcu nedeljske individualne kolesarske dirke na kronometer, ki jo priredi Interbartolo. Kolesarji bodo startali pred ljudskim vrtom ob 14. uri v časovni razdalji ene minute. Prevozili bodo 40 km dolgo pot, speljano po Farri, Gradiški, Marianu in Krminu. Cilj bo pred ljudskim vrtom. — Poleg Uršiča, ki je v Tokiu dobil srebrno medaljo, bo tekmoval njegov tovariš iz ekipe Ferrarelle ter drugi znani hitrostni vozači Treh Benečij.

Totocalcio

Atalanta—Cagliari	1
Bologna—Fiorentina	1 X
Catania—LR Vicenza	1
Foggia—Varese	X 1
Inter—Milan	X 1 2
Mantova—Genoa	1
Roma—Lazio	X 2 1
Sampdoria—Juventus	1 X
Torino—Messina	1
Bari—Potenza	X
Verona—Spal	2 X
Cremonese—Biellese	X
Cosenza—Reggiana	1

BOKS — PO VČLANJENJU V ZVEZO ACSI

Goriški boksarji se pripravljajo na majsko srečanje v Ljubljani

Sredi aprila bodo izbirne tekme za določitev deželne reprezentance

Združenje goriških boksarjev (UPG) je z začetkom letošnjega leta prekinilo svoje odnose s tovarno IGNIS, ki jo je podpiralo ter se vključilo v vsedržavno športno zvezo ACSI, ki ima svoj sedež v Rimu ter ji predseduje on. Cariglia. Tako nam je povedal predsednik goriškega odseka ACSI Tullio Zorzenon, ki je še poudaril, da je to demokratična in apolitična športna organizacija, ki nima zveze z nobeno politično stranko. Pri razgovoru sta bila prisotna še trener goriških boksarjev Lionello Fantini in športni vodja Bruno Zancalli.

V novi organizaciji upajo, da bodo imeli večjo možnost razvoja tudi v drugih športnih panogah. Za sedaj imajo v boksarskem odseku 22 starih in novih članov, ki jim načeluje Luigi Dornik. Ta se je že dobro uveljavil ter je v srednje težki kategoriji postal letošnji deželni prvak in bo v začetku aprila nastopil na državnih boksarskih tekmah v Cagliariju.

Vaditelj Fantini nam je še povedal, da bodo okrog 11. aprila imeli izbirne tekme med boksarji treh pokrajin naše dežele. Na teh tekmah bodo določili osem deželnih tekmovalcev za posamezne kategorije, ki bodo nastopili na srečanju s slovenskimi boksarji v Ljubljani, ki bo 1. in 2. maja letos.

Omenimo naj še, da je goriška prva boksarska sekcija v vsej Italiji, ki se je pridružila športni zvezi ACSI v Rimu. Zveza jim je obljubila potrebno pomoč za nadaljnji razvoj športne dejavnosti na boksarskem in na drugih področjih, ker ima Gorica ugoden položaj tudi za organizacijo mednarodnih srečanj, kakor smo jih že imeli v Gorici in na Goriškem in kakršno bo tudi bližnje srečanje na deželni ravni v Ljubljani. Zato vodstvo goriškega odseka računa, da se bo njihovo delovanje še bolj okrepilo in razširilo ter da bodo pritegnili v svoj krog še druge mlade športnike.

GORIŠKI BOKSARJI člani novega združenja s svojim vodstvom. Združenje šteje 22 športnikov, ki niso vsi na sliki

GORIŠKI NOGOMET

Juventina danes doma proti ekipi iz Zdravščine

Sovodenjci gostujejo v S. Pieru ob Soči - Tudi Podgora igra jutri doma

Štandreška Juventina bo imela jutri v gosteh na domačem igrišču ekipo Poggio iz Zdravščine. Ta ekipa velja za bolj šibko in po računih bi morali zmagati domačini. Vendar pa presenečenja niso izključena, saj je prav v tekmi proti tej ekipi izgubila Juventina v Zagraju v prvem kolu. Za to tekmo naj se ob 14.30 uri zberejo na igrišču naslednji igralci Juventine: Marson, Paškulin, Oblak, Rosolen, Močilnik, Puia, Tabaj, Montico, Ferfolja, Petejan, Klavčič, Batistič, Tonino in Bizaj.

Sovodenjci bodo igrali jutri v S. Pier ob Soči in se bodo morali dobro potruditi, če bodo hoteli rešiti vsaj eno točko. Za tekmo naj se pripravijo naslednji igralci: Faganel, Marinič, Gabrijelčič; Čaudek, Petejan J., Petejan K., Devetak, Kerševan, Pelicon, Ferfolja, Marega, Nanut in Gulin.

Podgora bo tudi igrala na domačem igrišču, kjer bo v tekmi z ekipo iz Manzana skušala obdržati doma obe točki. To ji je tudi potrebno, če hoče ubraniti prvo mesto na lestvici pred Audaxom iz Gorice, ki se ji je zelo nevarno približal.

SINOČI V PRIJATELJSKEM SREČANJU

LOKOMOTIVA PREMOČNA ZA KOŠARKARJE HAUSBRANDTA

Sinoči je zagrebška Lokomotiva brez posebnega naprezanja odpravila sicer živahno in požrtvovalno ekipo Hausbrandta z rezultatom 70:57. Prvi polčas se je končal 34:23 v korist gostov, ki so le tu pa tam pokazali prvovrstno košarko. Zagrebčanom se je poznala utrujenost zaradi odigranih tekem na italijanski turneji. Tržačani so dali vse iz sebe in so posebno sredi drugega polčasa s hitrimi prodori navdušili številno občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo balkon telovadnice v Ul. della Valle.

V predtekmi so dekleta Mivarja premagala žensko petorko Acegata 43:22 (15:14).

PLAVANJE — USPEHI V 1964. LETU

Združena nemška reprezentanca pred Japonsko in Sovjetsko zvezo

Tudi v švedskih vrstah nekaj odličnih tekmovalcev

Med plavalne sile se je v zadnjih letih vključila tudi Nemčija, ki je v Tokiu odnesla kar 4 druga in 2 tretji mesti. Združena ekipa je trenutno tretja na svetu in ogroža celo Avstralijo. Kot vse nemške olimpijske ekipe je bila plavalna sestavljena po hudih borbah med vzhodnjaki in zahodnjaki. V Tokiu so atleti iz Zahoda startali 17-krat, sosedi pa 16-krat.

Najboljšo uvrstitev je dosegel Wiegand (Vzhod), ki je bil drugi na 400 m za fenomenalnim Schollanderjem. Kot plavalec mednarodne vrednosti se je Wiegand izkazal l. 1960, leto kasneje pa je že postavil evropski rekord na 200 m. V olimpijskem letu je dvakrat popravil evropski rekord na 400 m prosto z 4'21"8 in 4'18"4, v Tokiu pa je prekosil samega sebe z odličnim 4'14"9, bil pa je tudi najboljši član štafete 4x200 m prosto, kjer je v zadnji predaji dosegel 1'57"6. Wiegand je trenutno za Schollanderjem najboljši srednjeprogaš na svetu. V nemški ekipi sta se posebno odlikovala še Klein in Hetz. Oba sta bila tretja na 100 m prosto oziroma na 400 m mešano. Klein je v sprintu v finalu dosegel 54", v štafeti 4x200 m pa 1'57"9. Izredno dobro je plaval tudi v zadnji predaji štafete 4x100 m mešano, kjer je dosegel 52"7. Klein je dolgo časa treniral v ZDA in tam tudi premagal vso ameriško elito na 100 in 200 m. Med drugim je Klein prvi preplaval 200 m pod 2 minutama (1'58"2). Hetz je nastopil na 1500 m in na 400 mešano. V prvi disciplini je morda nenamoma odstopil in vse sile vložil v drugo disciplino, kjer je tudi osvojil tretje mesto s časom 4'51". Kljub 3. mestu ni Hetz popolnoma zadovoljil. Vedeti je treba namreč, da je plavalec že leta 1963 na tej progi postavil svetovni rekord 4'50"2 in na raznih razdaljah v samih ZDA premagal tamkajšnje najboljše specialiste. Hetz je brez dvoma nemški plavalec, ki je osvojil največ državnih rekordov (45) in državnih naslovov (25). Še dve odlični mesti so Nemci dosegli v Tokiu. Henninger je bil peti na 200 m prsno in je s časom 2'30"1, trenutno drugi v Evropi, Küppers pa je isto mesto dosegel v hrbtnem slogu, čeprav je malo razočaral, saj bi moral biti s svežim evropskim rekordom 2'21"6 v Tokiu tretji. Pred olimpiado je Küppers pet dni držal z 1'0"8 tudi svetovni rekord na 100 m hrbtno. Nemška plavalca, ki sta v Tokiu razočarala, sta bila Freitag in Lotter v delfinu, ki se kljub dobrima osebnima rekordoma 2'13"9 in 2'13"4 nista uvrstila v finale. Iz olimpijske ekipe ne gre pozabiti tudi Gregorja, ki je plaval v štafeti 4x100 mešano (delfin) in 4x200 prosto. Gregor je eden najboljših v delfinu na starem kontinentu (100 m 59"3, 200 m 2'12"1) odličen pa je tudi v prostem slogu (200 m 2'00"4).

Za Nemci pridejo na plavalnem trgu Japonci in Sovjeti, ki pa pobirajo le ostanke, medtem ko so na voljo vrsti držav le še drobtinice. Japonska je bila na olimpijskih igrah na četrtem mestu, osvojila pa ga je le zaradi nastopa v domačih vodah, ker je sicer nekoliko slabša od Sovjetske zveze.

V olimpijskem bazenu so Japonci osvojili samo bronasto kolajno v štafeti 4x200 m prosto, v individualnih disciplinah pa je bil s 4. mestom najboljši Kukushima 2' in 13"2 na 200 m hrbtno). Med japonskimi olimpijskimi plavalci je bil slavni Yamanaka in kdor je bil v olimpijskem bazenu, je lahko videl in slišal, da je ta, že starejši plavalec, še vedno najbolj priljubljen pred domačim občinstvom. Yamanaka je namreč edini predstavnik nekdanje vrste, ki je na olimpiadi v Melbournu delila z Avstralijo svetovni primat in bila celo pred ZDA. Yamanaka je v Tokiu plaval v finalu na 400 m, ni pa imel več svežine in je bil izven borbe za prva mesta. Zasedel je 6. mesto kot tudi Kadonaga v delfinu (200 m 2'12"6), Tsurumine v prsnem slogu (200 m 2'33"6) in Sasaki na 1500 m (17'25"3).

Sovjetski plavalci komaj prodirajo v svetovno elito. So brez vsake tradicije, ponekod pa so dosegli že lepe uspehe. Zelo močni so v prsnem slogu, kjer so imeli v olimpijskem finalu kar tri predstavnike. Vodi jih Prokopenko, drugi s 2'28"2. Sledita mu Tutukajev (2' in 30"5) in mlajši Kosinski (2'33"5). Zelo dobri so Sovjeti tudi v delfinu, kjer jo Kuzmin z 2'11"2 na 200 m evropski rekorder. Med posamezniki je dober tudi 18-letni Mazanov, ki je v Evropi za Küppersom najboljši v hrbtnem slogu. Kuzmin je bil v Tokiu peti, Mazanov pa, čeprav je plaval pod svojimi zmogljivosti, šesti. Prosti slog v SZ še nima plavalcev svetovnega formata, izjema pa je mladi Belits-Geiman, ki je prav v Tokiu dosegel na 400 m zelo dober čas 4'19"4.

V Evropi je še nekaj razvitih plavalnih držav, ki pa imajo v svetovnem vrhu le nekatere posameznike. Švedi imajo zelo dobro skupino specialistov prostega sloga in Lundin je celo v Tokiu preplaval v štafeti 200 m pod 2 minutama. Najbolj znani švedski plavalci poleg Lundina so še Lindberg, Svensson in Rosendhal, vsi odlični posebno na 200 m prosto.

Francozi imajo v plavanju lepe tradicije in pred olimpiado so tudi dosegli dobre rezultate v sprintu. Tako dobre, da je Gottvalles popolnoma nepričakovano celo postavil z 52"9. svetovni rekord na 100 m prosto. V Tokiu so Francozi morda preveč optimistično pričakovali zlato od Gottvallesa, plavalec pa se nikakor ni znašel in je bil komaj peti v zanj slabem času 54"2.

Eden najboljših evropskih plavalcev je iz Škotske. Gre za McGregorja, ki bi v Tokiu kmalu pripravil veliko presenečenje in prehitel na 100 m Schollanderja. Za ameriškim torpedom je škot zaostal le za slab zamah; s primernejšo taktiko pa bi lahko dosegel tudi nekaj več, to je zmago.

Med Evropejci, ki so uspešno nastopili v Tokiu je tudi Madžar Katona, specialist na 1500 m in v tej panogi s časom 17'25" tudi evropski rekorder.

BRUNO KRIŽMAN

KOŠARKA — MOŠKA A LIGA

Naslov že oddan petorki iz Pesara

Videmski Lavoratore obsojen na izpad

Victoria iz Pesara je vredna svojega imena. Dva kola pred zaključkom prvenstva moška A liga namreč že gotova končne zmage, ker trenutno vodi lestvico s tremi točkami prednosti in je nemogoče, da bi jo APU Lignano, drugoplasirano moštvo, sploh dohitelo.

V zadnjem kolu je potrdila svojo trenutno izredno formo s tem, da je dosegla v tekmi z Rosetom čisto stotico točk. APU Lignano se je otresel nadležne družbe petorke La Torre iz Reggio Emilije z zmago v direktnem dvoboju. Storil je celo več: po točke je šel kar na tuje igrišče, ki je bilo doslej še nezavzeto in iz katerega je morala praznih rok celo Victoria.

Videmska petorka je tako pokazala, da je najboljše moštvo naše dežele. Sicer so videmski atleti startali na tem prvenstvu z večjimi nadami. Upali so celo na končni uspeh.

Goriški Safog je prava uganka letošnjega prvenstva. V uvodnem delu prvenstva je zabeležil celo vrsto nepričakovanih zmag. Nato pa klonil tudi pred šibkejšimi. Zdaj pa, ko je imel vodo že v grlu, se je nenadoma spet zbudil in v treh kolih storil važen in odločilen skok naprej ter se vsidral celo na tretje mesto.

V soboto je premagal tudi tržaško Ginnastico, ki je tako zdrknila znatno nižje na lestvici in se trenutno nahaja na mestu, ki ji realno pritiče po njenih sposobnostih in zmožnostih.

V zelo slabih vodah se nahaja zadnji predstavnik naše dežele, videmski Lavoratore, ki niti v tem kolu, kljub domačemu nastopu, ni uspel nadvladati nedeljskega nasprotnika, zaradi česar je ostal priklenjen na zadnje mesto. Njegova usoda je tako končno zapečatena in v prihodnji sezoni bo moral igrati v preurejeni B ligi.

Boljše izglede za obstoj v A ligi ima petorka Novatecne, ki je po izenačeni, ostri in povsem navdušujoči, vsaj po svoji agonistični plati, borbi le prisilila na poraz gostujočo Ravenno ter jo je dohitela na lestvici.

I. PZIO

TOTIP

1. —	prvi	1 1 2
	drugi	1 2 1
2. —	prvi	1
	drugi	2
3. —	prvi	X 2
	drugi	2 X
4. —	prvi	1 1
	drugi	2 X
5. —	prvi	2
	drugi	1
6. —	prvi	1 X
	drugi	X 1

Sneg na Tridentinskem

Pokrajinska ustanova za turizem iz Tridenta nam sporoča snežne razmere v vseh zimskošportnih središčih pokrajine. Razmere se nanašajo na 24. III. 1965. V vseh krajih so številne žičnice, vlečnice, sedežnice itd.

KRAJ	CM	KRAJ	CM
Andalo - Monte Paganella (2 T, 4 V)	20/45	Monte Penegal (2 V)	
Baselga Di Pinè (2 V)		Passo del Tonale . Passo Paradiso (1 Ž, 1 T, 6 V)	70/300
Campitello di Fassa - Col Rodella (2 S, 5 V)	35/175	Passo di Costalunga (1 S, 2 V)	100
Canazei alla Marmolada (1 Ž, 2 S, 9 V, 1 Sk)	40/250	Passo Pian delle Fugazze	
Castello Tesino - Passo del Brocon (2 V)		Passo Pordoi (1 Ž, 2 S)	170
Cavalese - Passo di Lavaze (8 V)		Passo Rolle (1 S, 8 V, 1 Sk)	160
Fai della Paganella (1 Ž, 1 V)		Passo Sella (1 T, 1 S, 1 V)	160
Folgaria - Sommo Alto (1 S, 9 V, 1 Sk)	25/85	Peio (1 Ž, 3 V)	
Lavarone . Vezzena (1 S, 4 V)	25/90	Pinzolo (1 V)	
Madonna di Campiglio (3 Ž, 1 T, 2 S, 9 V)	90/200	Pozza di Fassa - Monte Buffaure (1 T, 5 V)	30/180
Malè . Dimaro - Ossana (3 V, 1 Sk)		Predazzo - Bellamonte (3 V, 1 Sk)	
Malosco (2 V)		Primiero (1 V)	
Moena - Passo S. Pellegrino (6 V)		S. Giacomo di Brentonico (1 V)	
Molveno - Croz dell'Altissimo (2 S, 1 V)		San Martino di Castrozza (1 Ž, 1 T, 1 S, 6 V)	80/330
Monte Bondone (3 T, 6 S, 2 V)	40/150	Serrada . Dosso Martinella (1 T, 2 V)	35/85
Panchià di Fiemme (1 V)		Vigo di Fassa - Ciampedie - Gardeccia (1 Ž, 3 V)	30/150
Passo della Mendola -		Ziano di Fiemme (1 V)	

Ž — žičnica; T — telekabina; S — sedežnica; V — vlečnica; Sk — skakalnica

Vsi gorski prehodi prehodni

CESIRA FIORI •

7. **Stara mati**

Tako se je začel lov na ljudi. Potegnili so s postelje Lizeja in zmetali njegove knjige in časopise na kres, ki je v ta namen že gorel zunaj. Potegnili so s postelje drugih dvajset ovadenih, katerim so preluknjali sode z vinom in pokradli gnjati, hlebce sira in zaprte steklenice.

Vino je teklo po stezah kakor kri ubitih živali in je stopalo v glavo.

Ženske so kričale, otroci so jokali in črnuhi so streljali kakor blazni, pri tem pa dajali ukaze, da ne sme nihče iz hiše in naj nehajo z vpitjem, rekoč: «Če ne, gorje vam, vlačuge! Bomo že mi mislili na vas! Smo čvrsti...»

Dvajset na pol nagih nesrečneževsov odvlekli s seboj in jih potisnili v revolverji, uperjenimi v hrbet, do vhoda v zaselek. Vsakega posebej so tesno privezali na drog tako, da je s hrbtom kazal proti kamniti ograji.

Vodja fašistov je ukazal dati pijače žejnim. Bilo je ricinovo olje, en liter, da, dva litra na osebo. Pri tem je kričal: «Ne varčuj sedaj, capinsko ljudstvo! Ga je dovolj, da se ga lahko napijete do sitega!»

Sod za sodom iz pločevine so razkladali s kamiona in jih položili počez čez cesto, da bi zaprli pot vsakemu, ki bi skušal pobegniti.

Ah, blazna divjost nekaterih črnuhov in sadistična podlost reševalcev Italije!

Prižgali so nekoliko smolnatih bakel in jih postavili v železne obroče, na katere so privezovali konje. Rdečkasto črnikasta svetloba, polna dima, je metala zdaj sij zdaj senco na uboge zmrdane obraze, na besne in široko odprte oči in na to obupano moč, ki se ni mogla braniti, ker je bila zvezana. Gosto in lepljivo olje se je nasilno zlivalo v usta skozi lijak med glasnim krohotom. Želodci so se obračali na ven in se napenjali kakor polni mehi.

Oh, zakaj niso v moči, da bi branili sami sebe in svojega Lizeja! Kolikšna žalost, ker mu ne morejo pokazati svoje simpatije in ljubezni do njega in priseči, da ne bodo krenili s poti! Kolikšna žalost zanje, ker mu ne morejo izkazati hvaležnosti za vse njegovo delo!

Lizeja, ki so mu strgali s telesa celo srajco, so prisilili, da je pokleknil sredi trga. Neki krvnik mu je med prepevanjem počasi prevlekel lepo glavo z rdečkasto, belo in zeleno barvo. Med barvanjem je otresal ostanke na čudovitem hrbtu vklenjenega Prometeja. Gosta barva mu je tekla po licih in se ustavljala na njih v obliki vejic, solz in zavojkov, da je spremenila lepo in zamišljeno lice v masko pajaca. Fašisti so pri tem pokali od smeha in plesali okoli njega.

Od časa do časa se mu je kdo izmed njih približal in rekel: «Poj z nami! Hočem nositi črno srajco...!»

Drugi so spet silili vanj. «Reci: Živio ‚duce'!»

«Na, tu imaš paličico, ti dirigent!» so mu rekli. «Sedaj uredi, da bodo peli ničvredneži, ki si jih vodil za nos! Dajmo! Vsi pojte z nami: ‚K orožju, smo fašisti...'!»

Ubogi vaščani so mislili, da jim bo počilo srce. Njihova telesa, privezana k drogom, so podrhtevala od mraza in se zvijala od jeze in bolečin. Njihovi zobje so udarjali drug ob drugega v krčevitem ritmu in iz njihovih teles je začel v curkih iztekati smrdljiv iztok, ki je polzel po drogu k podnožju in mazal njihove gole noge.

Tedaj je bil dan znak za odhod. Lizeju pa so rekli: «Ti greš z nami, sicer se boš še onesvestil od vonjave. Si zelo občutljiv, ti, socialist naših butcev!» in so ga vrgli na prvi kamion.

Nesrečni Lizejevi tovariši, vsi onesnaženi, so se še vedno zvijali v svojih vezeh pred drogi. Skušali so se osvoboditi in rešiti Lizeja.

Nenadoma je vodja odprave ustrelil s puško v zrak in rekel: «Odhod!»

Vsa vozila so se naglo pomaknila navzdol po rimski cesti med klici, kriki in vrišči ‚hura!' in prepevanjem pesmi o slavnih dejanjih.

Dospeli so do križišča za fanatično mesto Rieti, kamor so se morali vrniti po izvršenem junaštvu, ki so ga imenovali kazensko ekspedicijo. Herkulski vodja prvega kamiona je ukazal ustaviti. Visoko je dvignil Lizeja, ki je stisnil zobe, da ne bi planil po njem, ga zagugal dva ali trikrat po zraku, da bi mu dal zamah, ga dva do trikrat zavrtel kakor disk in ga zagnal daleč na cesto z besedami: «In sedaj pomagaj zopet kraju in idealu!»

Vozila so se premaknila in z vso naglico in med truščem šla čez golo telo, ga mečkala in drobila in se končno izgubila v temi. Po siromašnih bajtah in kočah so se vsi prebudili, ne da bi vedeli, kaj se je zgodilo.

Svitalo se je. Vaščani so prihajali po bližnjicah navzdol po pobočju kakor plaz. Polni jeze in sovraštva so nosili s seboj dvocevke. Psi so lajali. Zdelo se je, kakor da gredo na lov proti lačnim volkovom.

«Lizej! Lizej!» so klicali.

Po dolinah je odmevalo podaljšano in strah vzbujajoče: «Lize...ej! Lize...ej!»

Našli so ga. Mučeno truplo je ležalo sredi ceste. Z razprostrtimi rokami in s stisnjenimi pestmi, ki so bile obrnjene navzgor kakor v znamenje za maščevanje in borbo, se je zdelo kakor truplo ubitega sokola...

Imel je petinštirideset let.

(KONEC)

NAŠ NOVI PODLISTEK

Trst in začetki slovenske socialne demokracije

Odlomki iz knjige dr. Dušana Kermavnerja «Začetki slovenske socialne demokracije v desetletju 1884-1894»

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČISKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ v tednu 30 din, mesečno 600 din — Nedeljska: posamezna 50 din, 2.400 din za leto 1965 — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603 86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst